

Gazeta învățămîntului

organ al Ministerului Învățămîntului și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 677

vineri 12 octombrie 1962

8 pagini 25 bani

Luna prieteniei romîno-sovietice

Tradiționala Lună a prieteniei romîno-sovietice care precede în fiecare an marea sărbătoare de la 7 Noiembrie prilejuiește și în aceste zile, în școlile de pe tot cuprinsul țării, calde manifestări ale dragostei și atașamentului tinerilor față de țara constructorilor comunismului, vădînd o dată mai mult înaltul internaționalism proletar în spiritul căruia sînt educați.

Pentru a cunoaște acțiunile variate care se desfășoară în școli pe linia sărbătoririi prieteniei romîno-sovietice ne-am adresat tovarășului profesor univ. ILIE POPA, director general al învățămîntului de cultură generală din Ministerul Învățămîntului.

Colectivele didactice — ne-a spus tov. Popa — au organizat, în strînsă colaborare cu comitetele U.T.M. din școli, numeroase manifestări — conferințe, simpozioane, audiții muzicale, expoziții de lucrări de artă plastică, de fotografii etc. — menite să facă mai amplu cunoscute de elevii marea succese ale oamenilor sovietici, realizările lor impresionante în domeniul științei, tehnicii, culturii.

De asemenea, în cadrul lecțiilor profesorii de istorie, geografie, socialism științific, economie politică, limba romînă, fizică, matematică etc. dau în aceste săptămîni o mai accentuată atenție sublinierii rolului constructorilor comunismului în dezvoltarea tuturor ramurilor științei și culturii, priorității Uniunii Sovietice în cercetarea spațiului cosmic și în utilizarea pașnică a energiei nucleare, muncii eroice a întregului popor sovietic pentru întărirea continuă a forței economice a patriei sale, pentru îmbogățirea patrimoniului ei cultural, eforturilor Uniunii Sovietice în lupta pentru pace, pentru înțelegere și prietenie între popoare.

Profesorii subliniază în același timp în lecții, în orele de dirigiență, tradițiile seculare ale legăturilor de prietenie romîno-ruse, neprecupețitul ajutor frățesc pe care ni l-a acordat Uniunea Sovietică pentru eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist pentru construirea socialismului.

În cadrul manifestărilor specifice Lunii prieteniei romîno-sovietice se organizează în școli, în casele și în palatele pionierilor, întâlniri cu muncitorii, colectiviști, cu inginerii și oamenii de știință care au vizitat Uniunea

Sovietică, cu tinerii care și-au făcut studiile în institutele sovietice de învățămînt superior. Aceștia le vorbesc elevilor despre viața oamenilor sovietici, mereu mai bogată în realizări, le vorbesc despre noua înfățișare a orașelor și satelor Uniunii Sovietice, despre uriașele ei întreprinderi și despre ogoarele ei tot mai roditoare, despre succesele fără egal ale oamenilor sovietici în domeniul învățămîntului.

Numeroase manifestații culturale-artistice organizate pentru elevi vor constitui tot așteptate prilejuri pentru a-i ajuta să cunoască mai bine creațiile artistice ale oamenilor sovietici, creațiile scriitorilor romîni inspirate din prietenia care unește popoarele noastre. Elevii vor participa bunăoară la serbări și șezători pe teme ca „Poezii cîntă prietenia romîno-sovietică”, „Cîntecul și dansul în republicile sovietice” etc. În aceeași perioadă vor fi organizate matinee speciale pentru școlari cu filmele prezentate în cadrul „Săptămîni filmului sovietic”.

Elevii multora dintre școlile noastre au stabilit strînse prietenii cu elevii școlilor sovietice, cu care țin o corespondență regulată. Luna prieteniei romîno-sovietice constituie un minunat prilej pentru întărirea și lărgirea acestor legături. O dată cu scrisorile de felicitare adresate colegilor lor sovietici cu prilejul sărbătoririi celei de a 45-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, elevii școlilor noastre se pregătesc să le trimită și mici daruri cu mare semnificație — lucrări ale minilor îndeminate, albume cu fotografii, insigne, noi timbre poștale romînești.

O impresionantă competiție sportivă de masă va antrena în întrecere zeci de mii de elevi dornici să participe și pe acest tărîm la festivitățile incinuate prieteniei romîno-sovietice. Este vorba de popularul cros „Să împlinim 7 Noiembrie” la care, în acest an, se prevede o participare și mai numeroasă decît în trecut.

Desigur acestea nu reprezintă decît o parte dintre cele mai însemnate manifestări care vor avea loc în școli cu prilejul Lunii prieteniei romîno-sovietice. Profesorii, învățătorii, elevii tuturor școlilor doresc din tot sufletul să transforme fiecare zi a acestei luni într-o mărturie a dragostei lor față de marea Uniune Sovietică, patria comunismului victorios, bastionul de neînvingat al păcii și progresului în lumea întreagă.

Manifestări bogate

Tradiționala sărbătorire a Lunii prieteniei romîno-sovietice prilejuiește și la Școala medie din Gura Humorului, ca și la toate școlile din țara noastră o serie de manifestări variate și interesante, bogate în conținut.

Recent a avut loc în școală o seară literară închinată marelui scriitor clasic rus N.V. Gogol. După conferința închinată vieții și activității scriitorului, elevii claselor a X-a

și a XI-a au interpretat primul act din nemuritoarea lui comedie „Revizorul”. În săptămînile care urmează elevii vor participa la un concurs „Drumetii veseli” cu tema „De la primul sputnik la zborul în grup al navelor Vostok-3 și Vostok-4” vor viziona în colectiv filme sovietice pentru tineret, vor intensifica schimbul de corespondență, albume și vederi cu prietenii lor din școlile Uniunii Sovietice, vor în-

văța noi cîntece în limba rusă.

La rîndul lor, profesorii socotesc Luna prieteniei drept un bun prilej de a adînci cunoașterea experienței pedagogice sovietice.

În cadrul comisiei metodice a diriginților va fi prezentată, bunăoară, recenzia cărții „Munca diriginților” de N. I. Boldirev. De asemenea, se vor face prezentări asupra unor materiale apărute în publicațiile sovietice de specialitate.

ÎN VIZITĂ LA UNIVERSITATEA DIN DJAKARTA

O călduroasă manifestare a prieteniei romîno-indoneziene

În cursul vizitei lor în Indonezia, solii poporului nostru au fost oaspeții Universității „Indonezia” din Djakarta, cea mai mare instituție de învățămînt superior a țării.

Vestea că președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Romîne va face o vizită la universitate a produs o deosebită bucurie în rîndul profesorilor și studenților. La intrarea în universitate, precum și în curtea interioară, se aflau mari grupuri de studenți îmbrăcați în haine de sărbătoare. Un coridor viu, „o poartă studențească a prieteniei”, se întindea de-a lungul drumului pe care urmau să l străbată oaspeții romîni.

Vicepreședintele universității, prof Umar Seno Adji, a rostit un cuvînt de salut, arătînd că întreg corpul profesoral și studenții universității din Djakarta se simt deosebit de onorați de vizita conducătorilor romîni.

Luînd cuvîntul în aplauzele asistenței, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a arătat că intelectuali indonezieni, tineretul studios al Indoneziei se bucură de stima și simpatia tuturor celor care știu ce rol activ au jucat intelectualitatea și tineretul din această țară în mișcarea de eliberare națională a poporului indonezian. Activitatea politică anti-colonialistă a intelectualității indoneziene a mers mină în mină cu activitatea științifică și cu o creație literară artistică inspirată din sefa de progres, din viața și frămîntările poporului, concepute pentru binele și fericirea lui. Referindu-se în continuare la faptul că alături de relațiile economice și comerciale calea relațiilor culturale dintre țări duce și ea la țelul nobil al întăririi păcii și prieteniei între popoare, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a făcut cunoscut ascultătorilor unele realizări ale poporului nostru în domeniul învățămîntului, științei și culturii, subliniînd că ele au devenit posibile și sînt în plină dezvoltare datorită în primul rînd eforturilor statului nostru de a crea o puternică bază tehnico-materială.

Pentru noi, ca și pentru toate țările care au ales calea socialistă de dezvoltare — a spus vorbitorul — revoluția culturală constituie o parte integrantă și o necesitate obiectivă a revoluției socialiste. Arătînd că România a trebuit să păsească pe drumul revoluției culturale pornind și aici, ca și în alte domenii, de la moștenirea grea lăsată de trecutul regim social-politic, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat că poporul nostru a izbutit într-un termen istoric foarte scurt să lichideze această împovărătoare moștenire a trecutului și, printr-o reformă structurală a învățămîntului, să pună întreaga școală pe baze științifice, legînd-o de practica construcției socialiste. Porțile șco-

lilor sînt astăzi deschise tuturor. Numărul școlilor de 7 ani a crescut față de 1938 de aproape zece ori. În anul acesta vor funcționa 46 de institute de învățămînt superior cu 164 de facultăți, numărul studenților ajungînd la 85.000.

Un loc însemnat, a spus în continuare tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, îl ocupă cercetarea științifică. Cultura în România de azi e o cultură profund democratică prin sursele ea și prin destinația ei, pătrunsă de spirit umanist și încredere în viitor.

Referindu-se la sentimentele de căldă prietenie pe care poporul romîn le nutrește pentru poporul indonezian, președintele Consiliului de Stat al R.P.R. a arătat că profesorii și învățătorii noștri cunosc și prețuiesc munca plină de abnegație pe care o depun învățătorii și profesorii indonezieni pentru a răspîndi cit mai larg lumina învățăturii și și-a exprimat convingerea că schimbările culturale dintre țările noastre se vor amplifica în mod fructuos, vor contribui activ la consolidarea prieteniei romîno-indoneziene.

După încheierea cuvîntării sale, care a fost subliniată cu vii aplauze, președintele Consiliului de Stat al R.P.R. a înmînat două mesaje, unul adresat de corpul didactic din țara noastră corpului profesoral al Universității din Djakarta, iar celălalt adresat de studenții romîni studenților indonezieni.

În primul mesaj, semnat în numele corpului didactic din Republica Populară Romînă de rectorul Universității din București, Jean Livescu, se spune: Ne simțim înfrățiți într-o activitate insufletită de un luminos țel umanist și patriotic, pentru că ne propunem să transmitem tinerilor generații tezaurului științei și culturii, să educăm intelectuali deosebiți, cu solide cunoștințe, cu mari capacități creatoare, în stare să contribuie prin activitatea lor la progresul țărilor noastre și implicit al omenirii întregi. Arătînd în continuare că misiunea cadrelor didactice, a educatorilor implică înalta răspundere de a crește astfel tinerii generații înecate forțele imperialismului, ale războiului și distrugerii să nu le poată utiliza în slujba lor, așa cum încearcă, mesajul subliniază convingerea învățătorilor și profesorilor din țara noastră că pedagogii indonezieni, fideli principilor umaniste, simt aceeași răspundere, își desfășoară munca în spiritul ei.

Manifestarea care a avut loc în cadrul vizitei tovarășilor Gh. Gheorghiu-Dej și I. Gh. Maurer la Universitatea din Djakarta, ca și toate celelalte manifestări din cursul acestei vizite, a adus o contribuție importantă la mai buna cunoaștere a popoarelor noastre, la dezvoltarea legăturilor de prietenie și colaborare dintre ele.

La un cerc pedagogic

Am avut nu de mult prilejul să asist la prima ședință a cercului pedagogic de economie politică și socialism științific din Capitală, îndrumat de Comitetul orașănesc P.M.R. și având sprijinul secției de învățămînt a Capitalei, acest cerc și-a organizat în așa fel activitatea încît să contribuie cît mai mult la îmbunătățirea predării.

În ședința la care am asistat a fost prezentat planul de muncă al cercului pe întreg anul școlar și s-a discutat planificarea calendaristică a materiei pe trimestrul I la economie politică și socialism științific. Analizînd munca desfășurată pînă în prezent și sarcinile noi care le stau în față, membrii cercului și-au propus să dezbătă în acest an o serie de probleme interesante. Astfel, ei vor analiza rezultatele obținute de către elevi la examenele de sfîrșit de an și la examenul de maturitate, valorificînd ceea ce a fost pozitiv, scoțînd în evidență aspectele negative și stabilind măsurile corespunzătoare pentru înlăturarea lor. În scopul îmbogățirii cunoștințelor de specialitate ale profesorilor și al ridicării nivelului predării cercul și-a propus să organizeze prezentarea unor referate și informări privind cele mai noi teze, concluzii, generalizări ale științei marxist-leniniste, precum și cele mai noi descoperiri din domeniul științelor naturii.

O atenție deosebită o acordă cercul asigurării caracterului combativ al lecțiilor. Asigurarea legării cunoștințelor teoretice de viață este o altă problemă de care cercul se preocupă îndeaproape. Pe lângă prezentarea referatului cu tema „Legătura dintre teorie și practică”, planul de muncă al cercului prevede organizarea unor vizite ale profesorilor în întreprinderi industriale și agricole, pentru a-i ajuta să cunoască mai bine o serie de aspecte privind planificarea, organizarea și desfășurarea muncii acestora. De un real folos le va fi profesorilor și dezbaterile unor teme ca „Rolul lecțiilor de economie politică și socialism științific în educarea comunistă a elevilor”, „Folosirea cunoștințelor de istorie, literatură, biologie etc. în predarea lecțiilor de economie politică și socialism

științific”. „Lecția de recapitulare, condiție importantă pentru consolidarea cunoștințelor ș.a.m.d.

În cadrul cercului vor fi organizate și lecții deschise, menite să demonstreze cum aplică profesorii în practică principiile teoretice susținute în referatele prezentate.

Organizarea unor interasiistențe între profesorii din diferite școli, ca și ședințele de analiză de la sfîrșitul fiecărui trimestru sînt alte forme prin care cercul își propune să contribuie la efectuarea unui larg schimb de experiență, la îmbunătățirea muncii profesorilor de economie politică și socialism științific.

Cu ocazia discuțiilor pe marginea planului de muncă profesorii au făcut unele propuneri prețioase. De pildă au propus ca expunerile pe teme mai importante să fie prezentate de lucrători de frunte din domeniul muncii ideologice. De asemenea, s-a cerut ca în cadrul fiecărei ședințe de cerc să se facă o scurtă informare bibliografică asupra materialelor de specialitate recent apărute.

Un sprijin real l-au primit

O inițiativă bine venită

Nu o dată deplasările pe teren, inspecțiile, ne dau prilejul să cunoaștem noi, interesante și rodnice inițiative izvorite din dorința celor ce muncesc în domeniul învățămîntului de a contribui la mai buna pregătire a copiilor patriei.

Una dintre ele este și aceea a secției de învățămînt a regiunii Galați, care încă din anul școlar trecut și-a propus să urmărească mai îndeaproape nivelul de cunoștințe al elevilor din școlile medii. Această preocupare a fost continuată și în perioada examenelor de maturitate.

Observațiile, constatările făcute de inspecții au constituit baza unei analize organizate de către secția de învățămînt a regiunii în cadrul unei consfătuiri la care au participat directorii de școli și profesorii de limba română și matematică.

În prima zi a consfătuirii secția regională de învățămînt a prezentat un referat privind pregătirea elevilor din școlile medii ale regiunii la limba română și matematică. În cea de a doua zi, lucrările consfătuirii s-au desfășurat în trei secții: directori,

profesorii în cadrul cercului și în legătură cu întocmirea planificării calendaristice a materiei. Cu acest prilej s-a atras atenția asupra elementelor noi pe care le cuprind programele din acest an școlar și s-au făcut precizările necesare în legătură cu succesiunea unor teme din programa de socialism științific.

În concluzie s-a precizat că pentru a-și îmbunătăți continuu munca, profesorii de economie politică și socialism științific au datoria să folosească larg sprijinul pe care-l primesc din partea Cabinetului orașănesc de partid, să acorde cea mai mare grijă pregătirii lecțiilor pe baza studierii operelor clasice marxism-leninismului, a documentelor de partid, a materialelor de specialitate, să utilizeze cu pricepere materialul didactic.

Toate discuțiile purtate în ședința cercului pedagogic au evidențiat interesul și grija cu care profesorii ce predau științele sociale în școlile medii din Capitală urmăresc să asigure orientarea justă și eficiența muncii pe care o desfășoară.

AL. ȚĂRAN

profesori de limba română și profesori de matematică. În cadrul secțiilor s-au prezentat referatele „Cum conduc activitatea instructiv-educativă din școală” și „Cum îmi organizez munca la catedră pentru a obține un nivel mai înalt în pregătirea întregii clase”. Referatele au fost urmate de discuții, în cadrul cărora participanții și-au împărtășit experiența, au arătat greutățile întîmpinate, modul în care au căutat să le înlăture și rezultatele obținute.

Consfătuirea a fost apreciată ca binevenită de către participanți, care au plecat cu numeroase învățăminte și sugestii pentru activitatea de viitor. La succesul consfătuirii a contribuit și faptul că referenții și participanții la discuții au fost în general cadre didactice bine pregătite și cu multă experiență, ca tov. Andrei Nicolescu, directorul Școlii medii nr. 3 din Brăila, profesorii T. Petride (Brăila), Aura Stavache (Focșani), Victor Udrea (Galați) etc.

IOAN MUȘAT

Grija directorului pentru școala lui

De la an la an apar în toate regiunile patriei noastre tot mai multe școli noi, frumoase și atrăgătoare, mărturie concretă a ritmului rapid în care se dezvoltă cultura socialistă. Marea majoritate a directorilor iubesc școala pe care o conduc ca pe propria lor casă, o îngrijesc cu atenție, cu dragoste.

Am fost nu de mult în regiunea Maramureș și am văzut că directori ca Elena Lenghel din Sighet, Victor Seceleanu din Budești și mulți alții muncesc plini de însuflețire pentru școlile lor. Grija față de școală a directorilor Elena Lenghel se reflectă în măsurile pricepute de gospodărie, în antrenarea entuziastă a cadrelor didactice și a părinților elevilor la toate acțiunile organizate, menite să contribuie la bunul mers al muncii instructiv-educative. Școala condusă de directorul Victor Seceleanu se remarcă prin curățenia și ordinea desăvîrșită care domnesc în clase, pe coridoare, prin buna întreținere a materialului didactic,

prin încheierea la timp a tuturor lucrărilor de început de an.

Multe alte școli din regiunea Maramureș ca și din întreaga țară îți arată, prin înfățișarea lor, că sînt conduse de directori entuziaști, dornici să asigure cele mai bune condiții procesului instructiv-educativ.

Cît de condamnată apare, în comparație cu munca unor asemenea directori, atitudinea acelor conducători de școli care manifestă o totală indiferență față de îndeplinirea sarcinilor ce li s-au încredințat! Din fericire, asemenea cazuri sînt puține, totuși ele trebuie scoase la lumină și combătute, ca să dispară cît mai repede cu putință.

Cei care au intrat la Școala de 8 ani din satul Ferești, raionul Sighet, în ajunul deschiderii noului an școlar au rămas profund deziluzionați de totală lipsă de pregătire a acestora pentru începerea cursurilor. În jurul directorului școlii, tov. Tănase Gheorghe, totul era tocmai așa cum nu trebuie să fie. Geamuri-

le de la coridor erau unele nespălate, altele sparte. Materialele didactice zăceau prăfuite și deteriorate de-a lungul coridorului; piesele de științe naturale apăreau dintre hărțile vechi de geografie și puținele materiale de fizică și chimie erau trîntite lângă hărți rupte de istorie. Planul general de muncă al școlii nu exista încă nici măcar sub forma unei ciorne cît de vagi, de orar nici nu se pomenea, iar planurile calendaristice nu puteau fi găsite nici la școală, nici acasă, nicăieri. Cadrele didactice păreau dornice să audă cît mai repede îndrumările directorului lor, dar aceste îndrumări se lăsau zadarnic așteptate.

Asemenea cazuri intolerabile trebuie să dispară din viața școlii noastre. Fiecare director de școală are datoria să se ocupe cu conștiinciozitate și spirit de răspundere de crearea tuturor condițiilor necesare bunei desfășurări a procesului de învățămînt.

C. ORĂSCU

In clasă, nici un elev absent

Toți elevii — la școală

Cutreierînd în primele săptămîni de cursuri școlile din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară am avut satisfacția de a constata că în marea lor majoritate s-a realizat de la început frecvența de zi cu zi a tuturor elevilor înscriși. Acest rezultat îmbucurător se datorește muncii cadrelor didactice, ca și străduințelor secției regionale de învățămînt care, îndrumată de Comitetul regional P.M.R., a luat încă din cursul lunii august o serie de măsuri pentru cuprinderea tuturor copiilor de vîrstă școlară în școala de 8 ani. Dintre aceste măsuri merită să amintim înființarea a 26 de unități școlare noi, amenajarea de internate și stabilirea de gazde comune, organizarea transportului în comun pentru copiii ce locuiesc departe de școală, readucerea la timp în localitate a copiilor ai căror părinți au fost plecați temporar etc. Un ajutor însemnat au acordat școlilor în asigurarea cuprinderii la cursuri a tuturor elevilor organizațiile de masă, ca și gospodăriile agricole colective.

Și rezultatele nu s-au lăsat așteptate. În raioane ca Gheorgheni, Toplița, Luduș s-au obținut rezultate dintre cele mai bune în școlarizarea tuturor elevilor de vîrstă școlară. În raionul Gheorgheni, bunăoară, nici

un copil de vîrstă școlară nu a rămas în afara școlii.

Din păcate, însă, există și raioane unde nu s-a acordat suficientă grijă școlarizării. De pildă, în raionul Odorhei au lipsit de la cursuri, în primele zile de școală, destul de mulți copii. Această situație s-a datorat în bună parte faptului că aici acțiunea de cuprindere a elevilor nu a fost suficient de bine organizată. Între altele, nu s-a manifestat o preocupare stăruitoare pentru organizarea de internate și gazde comune, deși existau posibilități pentru aceasta. În comuna Chirui, bunăoară, se putea rezolva ușor cuprinderea în școală a copiilor care locuiesc la distanțe mai mari prin organizarea unui internat sau a unor gazde, dar aceasta nu s-a realizat decît în urma intervenției organelor regionale.

Pentru obiectivele didactice din fiecare școală, pentru directori și secțiile de învățămînt trebuie să fie clar că nu este suficientă înscrierea elevilor, ci se cere o preocupare permanentă pentru menținerea lor în școală. Numai astfel vom reuși să răspundem cu cinste sarcinii trasate de Congresul al III-lea al P.M.R. cu privire la generalizarea învățămîntului de 7 (8) ani.

FRANCISC URMENY

Planuri și programe

Pare de necrezut ca după începerea cursurilor să mai fie directori care nu știu după ce plan de învățămînt trebuie să se desfășoare munca în școlile lor. Și totuși aceasta era, la 20 septembrie, situația în două școli medii din regiunea Dobrogea: cea din comuna M. Kogălniceanu (director tov. Ștefan Ivanoff) și cea din Topraisar (director tov. Nicolae Iancu). Deși secția regională de învățămînt le comunicase din vreme că școlile pe care le conduc nu vor trece în acest an la experimentarea instruirii în producție a elevilor timp de o zi pe săptămînă, amîndoi acești directori aplicau planul de învățămînt al școlilor în care se realizează experimentul.

Iată și o altă anomalie întîlnită în regiune: multe școli sînt lipsite de un document de bază pentru munca instructiv-educativă: programa școlară.

Cunoașterea și aplicarea programelor școlare este, după cum se știe, obligatorie pentru toate cadrele didactice. Organele raionale de învățămînt din regiunea Dobrogea nu par însă a fi convinse de acest lucru. Numai așa se explică faptul că ele nu au difuzat programele școlare în

mod organizat și pe baza evidente, ci au lăsat ca directorii de școli să și le ia singuri, la întîmplare. Urmarea? În unele școli există programe, iar în altele școli ale aceluiași raion nu. De exemplu în raionul Medgidia la școlile de 8 ani din comunele N. Bălcescu și Corbu de Jos găsești programele de matematică și fizică, în timp ce la Școala medie din comuna M. Kogălniceanu ele n-au ajuns. Cum se asigură, în acest caz, parcurgerea în întregime a materiei și cum se stabilește ponderea fiecărui capitol în ansamblul obiectului respectiv? Numai după manual? Dar la ce duce aceasta se poate constata din greșelile anului trecut cînd profesoara Constanța Brebenej de la Școala medie din comuna M. Kogălniceanu a predat timp de cîteva luni fizica și matematica fără a respecta instrucțiunile Ministerului tocmai pentru că s-a condus numai după manual și n-a cunoscut programa.

Este necesar ca secțiile de învățămînt raionale să ia măsuri pentru a asigura grabnic cu programe școlare toate unitățile de învățămînt.

C. PÎRVU

Predarea agriculturii în școlile sătești

Astăzi în laborator, mâine pe ogoare

Legătură strânsă între teorie și practică

În școlile de 8 ani de la sate, studiul agriculturii a devenit, începând din acest an școlar, o verigă de bază în pregătirea elevilor pentru viață. Numărul mare de ore repartizat acestui studiu corespunde conținutului său extrem de important, orientat spre problemele esențiale ale științelor agricole și spre experiența nemijlocită a gospodăriilor agricole fruntașe. Având un rol deosebit de însemnat în pregătirea elevilor, predarea „Agriculturii” trebuie să atingă, de la bun început, un nivel ridicat în vederea realizării în întregime a sarcinilor ce-i revin.

Încă din primele săptămâni de școală profesorii de agricultură au avut de rezolvat importanta problemă a concordanței între conținutul cunoștințelor teoretice și conținutul activităților practice prevăzute ca aplicații ale acestora. La prima vedere, aici pare nici o dificultate. Profesora, judicios întocmită, indică pentru fiecare temă teoretică și activitățile practice corespunzătoare. Trebuie remarcată preocuparea autorilor programei de a asigura un fundament științific solid activității practice, ca și de a înlesni aplicarea imediată a cunoștințelor în activitatea practică. La rindul lor și instrucțiunile Ministerului Învățământului privind predarea „Agriculturii” în școala generală de 8 ani susțin principiul concordanței în timp, ca o directivă a cărei importanță a devenit unanim recunoscută.

În mod concret sarcina de a realiza concordanța în timp între teorie și practică revine profesorului de agricultură. Desigur, el trebuie să țină seama de faptul că planificarea lucrărilor practice este supusă în primul rând unor criterii ce țin de caracterul sezonier al muncilor agricole, de ordinea succesivă impusă de legile naturii, de legile dezvoltării organismelor vii. De aceea problema concordanței în timp între predarea cunoștințelor teoretice și lucrările practice va fi rezolvată în munca școlilor în mod diferit, în funcție de condițiile locale.

care predau pentru prima dată cunoștințe de agricultură, procedează în felul următor: planifică atât problemele teoretice cât și cele practice în ordinea prevăzută în programă. Când ajung să confrunte planul calendaristic al lucrărilor practice cu situația reală din unitățile agricole socialiste, constată o nepotrivire flagrantă. În acest caz alcătuiesc, cum e și firesc, un nou plan de lucrări practice, în funcție de calendarul muncilor agricole din gospodăria agricolă și renunță la concordanță. De pildă, în momentul de față ne aflăm în campania însămînțărilor de toamnă. E normal ca și elevii clasei a V-a să participe la lucrările de însămînțare, dar tema „Sămînța și semănatul”, conform ordinei date în programa cunoștințelor teoretice, urmează a fi predată după 15 noiembrie.

În fața profesorului se pun deci două probleme aparent contradictorii: pe de o parte să asigure participarea elevilor la lucrările practice la timpul potrivit, iar pe de altă parte să asigure totuși concordanța între temele teoretice și lucrările practice.

Cum procedează profesorii cu experiență, cum realizează ei, într-o măsură corespunzătoare din punct de vedere științific, ambele cerințe?

O serie de profesori din regiunile Dobrogea, Brașov, Maramureș, Argeș au recurs în acest scop la un procedeu folosit în școlile tehnice și în școlile experimentale cu instruire în producția agricolă — anume la așa-numitul „instructaj”, care nu-i altceva decât mijlocul prin care profesorul dă elevilor explicațiile științifice necesare efectuării lucrărilor practice.

În cazul exemplului dat mai sus, prin intermediul instructajului se transmit cunoștințe generale despre alcătuirea seminței, despre condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o sămînță bună, despre pregătirea seminței pentru semănat, despre metodele de semănat, despre timpul optim pentru aceasta și despre pregătirea mașinii de semănat, bine înțeles făcându-se apel și la cunoș-

alcătuirea și funcțiunile rădăcinilor. Instructajul nu ocupă mai mult de 15 minute din timpul rezervat celor două ore de lucrări practice, dar datorită lui elevii înțeleg mult mai bine fiecare operație pe care o efectuează practic, caută să-i dea explicația științifică corespunzătoare. În felul acesta se asigură și o calitate mai înaltă a lecției în care vor fi predate ulterior cunoștințe mai ample în legătură cu lucrarea practică respectivă.

În munca profesorilor de agricultură, se întîlnesc, desigur și alte procedee menite să asigure un învățămînt științific de bună calitate. Răspîndirea lor pe calea schimbului de experiență organizat la nivelul raionului și al regiunii, prin presa pedagogică etc. va contribui mult, fără îndoială, la continua ridicare a nivelului pregătirii agrozootehnice a elevilor.

VALENTINA VIȘAN
cercetător la Institutul de științe pedagogice

Chezășia unei pregătiri temeinice

Folosirea largă în cadrul lecțiilor de agricultură a bogatei experiențe dobîndite de întreprinderile agricole socialiste din țara noastră asigură predării un caracter concret, o legătură strînsă de viață, de practică. Înțelegînd acest fapt profesorii de agricultură au căutat să orienteze lecțiile lor, încă de la începutul activității didactice din acest an, spre munca gospodăriilor agricole colective.

Pentru a le forma elevilor o imagine de ansamblu asupra felului cum este organizată gospodăria colectivă și urmărind în același timp să le fixeze unele cunoștințe de agrotehnică predate la lecții, cadrele didactice de specialitate de la Școala de 8 ani din comuna Micești de Cimpie, raionul Bistrița, au organizat o vizită la G.A.C. din satul Visuia. Cu prilejul acestei vizite profesorii au atras atenția elevilor asupra utilajelor moderne introduse recent în gospodărie, asupra noilor construcții — gropile siloz pentru porumb, magazia pentru depozitat cerealele, dublul-pătuș cu ventilație proprie, remizele cu unelte agricole, crescătoria de păsări și animale etc. Astfel elevii și-au îmbogățit cunoștințele cu date noi referitoare la mijloacele înaintate de cultivare a plantelor și de îngrijire a animalelor în scopul obținerii unei producții maxime.

Și la Școala de 8 ani din comuna Popești, raionul Focșani, se acordă o deosebită atenție lucrărilor practice a pregătirii agrozootehnice a elevilor. Sub îndrumarea profesorilor elevii acestei școli au putut cunoaște îndeaproape desfășurarea lucrărilor de toamnă în gospodăria colectivă din comună, unde au participat la recoltarea porumbului hibrid, a verzei, a morcovilor etc. Aici ei au avut prilejul să observe direct influența îngrijimintelor și a factorilor climatici asupra culturilor de legume. Deosebit de instructivă s-a dovedit a fi activitatea depusă de elevi pentru construirea unei răsadnițe.

O preocupare permanentă de a lega organic lecțiile teoretice de practică dovedesc și cadrele didactice de la Școala medie din Darabani. După predarea cunoștințelor despre sol, profesorul care predă agricultura la clasa a V-a a ținut cu elevii o lecție practică pe una din tarlalele gospodăriei. Aici elevii au observat straturile solului, li s-a arătat ce elemente conține fiecare strat, au analizat structura solului trăgînd apoi concluzii asupra importanței acestuia pen-

tru cultura plantelor. Elevii clasei a VI-a de la aceeași școală, care și-au însușit în timpul lecțiilor o serie de cunoștințe referitoare la cultura grîului, au avut prilejul să vadă în cadrul gospodăriei colective cum se efectuează arătura pentru grîu, cum se menține terenul pînă la semănat, cum se fertilizează solul și cum sînt tratate și condiționate semințele.

Un bun prilej de a cunoaște nemijlocit munca în gospodăria colectivă îl oferă elevilor din clasa a VI-a perioada de practică continuă din acest trimestru. Dorind să organizeze cât mai bine practica, profesorii școlii din Domnești, raionul Curtea de Argeș, au luat legătura cu gospodăria agricolă colectivă din comuna Pentea a alege în vederea practicii timpul cel mai potrivit în care elevii să poată participa la lucrări cât mai numeroase și mai variate.

Alte școli au efectuat perioade de practică. De pildă, elevii Școlii medii „Sf. O. Iosif” din Rupea s-au reîntors în clasă după ce timp de o săptămînă au studiat planul de cultură al gospodăriei colective, au participat la lucrările de pregătire a solului și a semințelor înainte de semănat, au cercetat comparativ recoltele de cartofi în funcție de calitatea solului, de felul în care a fost pregătit acesta și de îngrijimintele administrate. Deosebit de interesante au fost observațiile directe și concluziile trase de elevi, sub îndrumarea profesorilor și a colectiviștilor, a supra culturii a două soiuri diferite de cartofi pe același teren, cât și studiul atacului diferiților dăunători ai culturilor de cartofi. Elevii au căpătat cu ușurință deprinderea de a identifica tuberculii atacați de larvele gîndacului de mai și au manifestat interes pentru mijloacele de combatere a acestui dăunător. De asemenea, lucrînd alături de colectivii elevii și-au însușit metodele de recoltare a cartofilor după soi și mărime și au învățat cum se desfășoară operațiunea de înmagazinare a acestora. Însoțind elevii în perioada de practică în gospodărie profesorii de specialitate le-au îndreptat atenția asupra problemelor esențiale privind cultura plantelor.

Predînd cunoștințele de agricultură în legătură nemijlocită cu agrotehnica înaintată practică în marile unități agricole socialiste, profesorii pot asigura o temeinică pregătire a tineretului din mediul sătesc pentru viitoarea lui muncă pe ogoare.

C. DEMETRESCU

● Știri ● Știri ● Știri ● Știri ●

Cu sprijinul secției de învățămînt, profesorii care predau agricultura în școlile din raionul Constanța au organizat în mod judicios activitatea cercului lor pedagogic. În planul de muncă al cercului sînt prevăzute lecții deschise demonstrații practice, expuneri și referate urmate de discuții.

Cercul se preocupă îndeaproape de ajutorarea cadrelor didactice în rezolvarea problemelor concrete ale muncii lor. Astfel, pe ordinea de zi a primei ședințe a cercului s-a aflat discutarea planificării lecțiilor și activităților practice la clasa a VI-a. Totodată, cu ajutorul secției de învățămînt s-a luat legătura cu Consiliul agricol local și cu gospodăriile agricole colective pentru a se stabili perioada optimă de desfășurare a lucrărilor practice. În ședința cercului pedagogic s-a stabilit că practica agricolă

continuă a elevilor să înceapă la aceeași dată — 1 octombrie pentru toate școlile, întrucît condițiile concrete ale gospodăriilor agricole colective din toate raioanele sînt asemănătoare.

Pornind de la început pe un drum just, cercul pedagogic va constitui, desigur, un ajutor însemnat în munca profesorilor de agricultură.

Ing. GHEORGHE TĂTARU
Constanța

★

Pentru a lega mai strîns predarea obiectului „Agricultură” de practică, profesorii de specialitate de la Școala de 8 ani din comuna Varona, raionul Fălțiceni, au inițiat organizarea unei expoziții care să cuprindă produse agricole grupate pe ramuri ale agriculturii. La amenajarea expoziției, realizată cu sprijinul gospodăriei agricole colective „Libertatea”, și-au a-

cus din plin contribuția elevii claselor V-VII.

Organizată pe sectoare, expoziția cuprinde produse agricole naturale și conservate din grupa plantelor de cultură și a plantelor legumicole, produse din sectoarele viticultură, floricultură și apicultură. Sînt prezentate de asemenea în expoziție numeroase ierbare, planșe, albume și fotografii care ilustrează realizările gospodăriei colective, precum și materiale didactice necesare lecțiilor de agricultură.

Făcînd cunoscute elevilor plantele cultivate în regiune, soiurile cel mai bine adaptate, familiarizîndu-i cu date privitoare la recoltele obținute în gospodăriile fruntașe, expoziția le stimulează interesul pentru problemele agriculturii, dezvoltă dragostea lor față de munca colectivităților.

Prof. HARALAMBIE IUPU
com. Varona, raionul Fălțiceni

„CONSULTAȚIE“ COLEGIALĂ

Folosirea intuiției în predarea primelor noțiuni de aritmetică

Se știe că gândirea copilului de vîrstă școlară mică are, în general, un caracter concret. Ținînd seama de această particularitate psihică, învățătorul va trebui să pornească în formarea noțiunilor de aritmetică de la predarea intuitivă, mergînd treptat spre dezvoltarea gândirii abstracte.

Folosind materialul intuitiv este însă foarte important să nu transformăm intuiția în scop în sine, să nu pierdem din vedere faptul că perceperea intuitivă constituie doar calea către dezvoltarea gândirii abstracte. A exagera în folosirea intuiției este tot atît de dăunător ca și a o ignora, căci abuzul în această direcție duce la slăbirea interesului și a atenției elevilor pentru lecție, iar uneori poate chiar frîna dezvoltarea gândirii lor, oprind-o pe treapta reprezentărilor concrete.

Necesitatea folosirii abundente a materialului intuitiv se simte doar în prima perioadă de studiu, aceea a formării numerelor, cînd, pe lângă prezentarea și comentarea ilustrațiilor din manual, folosim materialul didactic clasic. Pe măsură ce cunoștințele de aritmetică ale elevilor se largesc este bine însă să reducem treptat folosirea materialului intuitiv, rezumînd-o la strictul necesar.

O greșală însemnată fac aici învățătorii care folosesc materialul intuitiv și în etapa consolidării cunoștințelor. De regulă, procedează așa învățătorii care mai practică încă metoda primitivă a adunării bazate pe numărare, metodă caracteristică pentru copiii de vîrstă preșcolară. Avînd de adunat două grupe de obiecte — să spunem 4 cuburi și 2 cuburi — aceștia adună ambele grupe, le amestecă și numără obiectele grupei nou obținute. Pentru copiii de vîrstă preșcolară acest procedeu este firesc, dar pentru elevii clasei I el nu mai este indicat, căci acum se cere să facem mai mult apel la raționament. Elevii cărora li se predă adunarea și scăderea prin metoda aceasta înapoiată nu se vor putea lipsi de materialul

simți mereu nevoia de a-și număra degetele, de a folosi bețișoarele sau numărătoarea.

Cum e bine să procedăm la adunarea și scăderea pînă la 10? În nici un caz pe calea numărării, ci pe calea metodei perfecționată a adăugării și scăderii succesive a cîte unei unități sau a unei grupe de unități — folosind, desigur, un material intuitiv cît mai bogat și mai variat, dar fără exagerare.

O problemă destul de complexă în munca învățătorului care predă la clasa I o constituie asigurarea înțelegerii de către elevi a noțiunii de „zece” ca o nouă unitate de calcul, de ordinul II. Dacă alăturăm 10 bile, 10 bețișoare, 10 creioane etc., elevii nu vor percepe de la început această grămadă de obiecte ca o unitate compusă, cu toate explicațiile pe care le vom da în scopul lămuririi noțiunii de „zece”, ci vor vedea un număr de unități simple, alăturate. Perceperea noțiunii de „zece” se va realiza în acest caz anevoie, după lecții repetate și va reclama timp îndelungat. Nu același lucru se va întîmpla dacă ne vom folosi de bețișoare care, după ce au fost numărate ca unități simple, vor fi legate în mănunchi, de cuburi izolate care vor fi înlocuite cu bara de 10 cuburi, ori de hîrtii de cîte 1 leu care vor fi înlocuite de hîrtia de 10 lei. În acest caz vom putea trage de îndată concluzia că mănunchiul de 10 bețișoare, bara de 10 cuburi, bancnota de 10 lei se pot numi pe scurt „o zece”, deoarece înlocuiesc 10 unități.

Procedînd în acest fel vom înălțura și dificultatea întîmpinată de regulă atunci cînd e vorba de explicarea științifică a folosirii cifrei zero la scrierea numărului 10. Într-adevăr, dacă vom predă noțiunea de zece cu materialul specificat mai sus, vom putea atrage atenția elevilor asupra faptului că, înlocuind bețișoarele cu mănunchiul, cuburile cu bara, bancnotele de 1 leu cu bancnotele de 10 lei am obți-

niți, vom scrie în locul lor zero, cifră care înseamnă „nîmic”, și că vom adăuga înaintea lui cifra 1 reprezentînd o zece. Explicația aceasta, accesibilă copiilor, le va înlesni mult înțelegerea scrierii numărului 10. Conținînd apoi cu formarea numerelor de la 11 la 20, vom proceda în felul următor: îndreptăm un cub spre bară, adică spre zece, și arătăm elevilor că lângă zece se adaugă o unitate care îl înălțură pe zero, formîndu-se astfel numărul unsprezece. Mai adăugăm un cub și obținem doisprezece ș.a.m.d., pînă vom adăuga al zecelea cub, cînd vom înlocui și a doua serie de zece cuburi izolate cu a doua bară, obținînd douăzeci.

În cazul cînd materia predată anterior a fost însușită în mod temeinic elevii nu vor întîmpina dificultăți la adunarea și scăderea cu trecere peste zece. În ceea ce privește cazul în care trebuie să se scadă cîteva unități dintr-un număr de două cifre, experiența mi-a dovedit că nu e indicat procedeu folosit de unii învățătorii care, pentru efectuarea operației 17-4, de exemplu, îi învață pe elevi să scadă întîi unitățile (7-4), iar apoi să adauge unitățile rămase la zece (10+3). În acest caz adunarea nu este justificată, căci se complică într-un mod nelogic înțelegerea sensului scăderii. Mi se pare mult mai just să lămurim procedeu scăderii în acest caz cu ajutorul bețișoarelor și al mănunchiului de 10 bețișoare, în felul următor: numărul 17 se compune dintr-o zece și 7 unități. Dacă scădem 4 unități, rămînem cu o zece și 3 unități, adică cu 13.

Deosebită atenție acordată în această perioadă înțelegerii de către elevi a formării numerelor, a componenței lor, a sensului operațiilor aritmetice, folosirea rațională, judicioasă în acest scop a materialului intuitiv, au o deosebită însemnătate pentru întreg studiul ulterior al aritmeticii în școala de 8 ani.

Lecțiile de geografie în clasa a III-a

Primele noțiuni elementare de geografie elevii le primesc încă în clasa I. Apoi aceste noțiuni se conturează în clasa a II-a, unde se și încadrează într-o sferă mai largă. În clasa a III-a geografia apare ca obiect distinct, elevii studiînd în mod organizat și sistematic locul natal și împrejurimile acestuia pînă la delimitarea regiunii în cadrul geografic al R.P.R. În această clasă copiii ajung să cunoască înfățișarea și viața nouă a orașelor și satelor regiunii natale, realizările dobîndite de oamenii muncii din cuprinsul ei sub conducerea partidului.

Este indicat ca primele lecții de geografie din clasa a III-a să se bazeze pe observațiile concrete ale elevilor în timpul excursiilor făcute de ei în primele săptămîni de școală. Astfel de excursii, dacă sînt bine organizate, le formează elevilor o imagine vie despre fenomenele pe care le studiază, înlesnînd prin aceasta o însușire temeinică și conștientă a cunoștințelor predate. Străbătînd orașul, de pildă, copiii văd realizările oamenilor muncii, își dau seama că pe locurile unde pînă nu de mult mai erau cocioabe sau maidane se înalță astăzi fabrici noi și uzine, blocuri minunate de locuințe, instituții de artă și cultură, frumoase parcuri de odihnă. În astfel de împrejurări copiii ajung să tragă pe baza propriilor lor observații concluzii despre măreața operă de construire a socialismului în orașul lor și în întreaga patrie.

În planul meu am înscris, după vizitarea cu elevii a noilor cartiere, a fabricilor și uzinelor construite în anii regimului democratic-popular, familiarizarea lor cu aspectele noi ale satului colectivizat. Astfel am organizat vizite la gospodăriile agricole colective din apropierea orașului. Copiii au înțeles, din tot ceea ce au văzut, că viața nouă a țărănilor colectivști se datorește griji pe care le-o poartă partidul și guvernul.

Ținînd să dau elevilor mei și prilejul de a cunoaște înfăptuiri din alte regiuni ale țării, i-am îndemnat să-și procure ilustrații și vederi, organizînd în acest scop schimbul prin corespondență cu alte școli din țară.

Excursiile în afara orașului, unde terenul prezintă forme variate de relief, contribuie foarte mult la cunoașterea de către elevi a acestor forme. Experiența mi-a arătat că, pentru consolidarea celor cunoscute, este bine ca elevii să le reproducă în machetă, lucrată în plastilină. Se poate trece apoi, după însușirea temeinică și conștientă a cunoștințelor despre formele de relief, la întocmirea machetelor raionului și regiunii. Mi-am dat

seama în anii trecuți că lucrînd în felul acesta imaginile de ansamblu se întipăresc mult mai bine în mințile elevilor.

Iată cum am procedat. Am procurat întîi materialul necesar: plastilină, bețișoare, cretă colorată, hîrtii colorate, lipici, carton, placaj etc. După ce am stabilit conturul raionului și al regiunii, am trecut împreună cu elevii la determinarea formelor de teren. Am ridicat munții și dealurile, pe care i-am îmbrăcat cu păduri, ținînd seama de altitudine pentru determinarea zonelor de vegetație și a faunei specifice. Pădurile au fost reprezentate prin bețișoare de culoarea trunchiului copacilor. La munții mai înalți și pe unele dealuri am înfipt mici bucăți de calcar, pentru că munții din regiunea noastră sînt calcaroși. În munții din partea Beiușului am fixat peștera Meziad, iar în apropiere de calea ferată Oradea — Cluj am scobit în munte peștera Vadul Crișului.

În partea de apus a regiunii — cîmpia Crișurilor — am presărat praful verde de cretă. Apele curgătoare le-am reprezentat prin linii șerpuite din plastilină albastră, iar apele stătătoare prin mici suprafețe presărate cu praful de cretă albastră.

Căile ferate și drumurile care leagă centrele raionale cu reședința de regiune au fost făcute din carton; pe margini apărea cîte o piatră kilometrică, din cretă albă, cu numere făcute din cerneală roșie. Podurile peste drumuri și ape curgătoare au fost făcute din placaj subțire, vopsit în diferite culori.

Reședința de regiune și centrele raionale au fost reprezentate prin mici grupuri de case, de fabrici și uzine cu coșuri înalți, executate din plastilină.

În cadrul acestor lucrări copiii și-au manifestat imaginația creatoare, căutînd să reprezinte cît mai sugestiv aspectul regiunii, multiplele ei forme de relief, frumusețile și bogățiile de care dispune.

Cînd elevii au ajuns să cunoască formele de teren și semnele convenționale pentru reprezentarea lor grafică, am trecut la citirea hărților și la întocmirea lor. La început s-au executat hărți mici. Apoi am trecut la mărirea lor cu elevii care au dovedit aptitudine pentru desen.

După întocmirea hărților am organizat „colțul geografic”, care cuprindea machete, hărți „calendarul naturii”, panouri reprezentînd bogățiile solului și subsolului regiunii etc.

Cu ajutorul acestui variat material didactic elevii și-au putut însuși în mod mai temeinic și conștient cunoștințele predate.

I. TINCAU
Oradea

LA ORA DE ARITMETICĂ

În orele de compunere

Cine a urmărit lucrările scrise la limba română ale candidaților prezentați la examenul de admitere în clasa a VIII-a și la examenul de maturitate a avut prilejul să constate că, dacă majoritatea absolvenților reușesc să-și exprime ideile în mod corect, precis și nuanțat, mai sînt unii care în cursul anilor de școală nu și-au format deprinderi temeinice de exprimare.

Ne aflăm la începutul unui nou an școlar. De aceea e bine să ne gândim, pentru a înlătura deficiențele vădite în anii trecuți, la formele cele mai eficiente care contribuie la dezvoltarea deprinderilor de alcătuire și de redactare a lucrărilor scrise și stimulează interesul elevilor pentru acest gen de activitate. Ne vin în ajutor programele școlare, mai cu seamă noile programe pentru școala de 8 ani, care prevăd numeroase ore de compunere. Bunăoară, la clasa a V-a se prevăd anual 20 de ore de compunere, iar la clasa a VI-a 14 ore. De asemenea, noile manuale pentru clasele V-VII cuprind numeroase exerciții și teme variate pentru lucrări scrise.

Cele mai potrivite teme pentru compuneri, în această primă parte a anului, sînt acelea care utilizează datele noi cu care s-a îmbogățit experiența de viață a elevilor cu prilejul excursiilor și al drumeției din perioada vacanței. Acestea au lărgit orizontul elevilor prin faptul că le-au înlesnit contactul cu harnicii constructori ai socialismului la locul lor de muncă în uzine și fabrici, pe ogoarele înfrățite, i-au pus în situația de a cunoaște și a admira orașe noi, privilegii minunate ale patriei noastre socialiste, le-au dat ocazia să lege prietenii noi, sincere și durabile. Asemenea momente de neuitat le-au dezvoltat, fără îndoială, imaginația și spiritul de observație, le-au îmbogățit gândurile și sentimentele, sporindu-le astfel posibilitățile creatoare. Se cere ca acum, în lecțiile de compunere, să-i ajutăm pe elevi să selecteze din multitudinea de impresii și cunoștințe faptele de viață cele mai caracteristice, să dea în compunerile lor o imagine vie și grăitoare a celor văzute și trăite de ei.

Înainte de toate e necesar ca, printr-o convorbire cu elevii, să le reîmprospătăm cunoștințele și impresiile din excursie, avînd în vedere că nu toți și-au însemnat impresiile într-un carnet de drum. Cu acest prilej fiecare elev care a luat parte la excursie va retrăi ceea ce l-a impresionat mai mult, își va aminti un detaliu în plus față de ceilalți colegi, pentru ca toți împreună să reconstituie în mod cit mai concret și mai exact aspectele obiectivului vizitat. Dacă ne dăm seama că imaginea de ansamblu se încheagă mai greu, că elevii au uitat anumite detalii semnificative, e bine să le citim în clasă cîteva fragmente dintr-un ghid sau dintr-o monografie ori să le prezentăm unele albume referitoare la orașul sau regiunea vizitată. Nu vom uita nici să atragem atenția elevilor asupra aspectelor celor mai caracteristice, mai semnificative, să le spunem că acestea prezintă în primul rînd interes. Totodată însă îi vom lămurii asupra însemnătății pe care o prezintă într-o compoziție folosirea detaliului semnificativ, deprinzîndu-i să prețuiască elementul concret și să evite generalitățile.

De pildă, în legătură cu compunerea pe tema „Construcții noi pe litoralul Mării Negre”, recomandată în manualul pentru clasa a V-a, elevii vor fi îndrumați să descrie cu exactitate cele văzute de ei în excursia pe care au făcut-o la mare, să dea amănunte concrete, convingătoare în legătură cu frumusețea noilor construcții de pe litoral, în legătură cu aspectul exterior al blocurilor (forma lor, culorile, numărul etajelor, ornamentele, felul în care sînt luminate seara), cit și cu aspectul lor interior (mobiliierul, covoarele, florile etc.), să redea mîndria pe care au simțit-o în fața marilor realizări de pe litoral.

Pregătind compuneri pe temele „O vizită la întreprindere” sau „Viața îmbelșugată a colectivităților într-o gospodărie agricolă colectivă”, îi vom îndruma pe elevi să prezinte în lucrările lor oamenii întîlniți de ei în producție, să zugrăvească pe

scurt portretul unui muncitor sau al unui colectivizat pe care l-au cunoscut mai bine și care i-a impresionat mai mult, să vorbească despre sectorul în care lucrează acesta, să-i prezinte chipul, particularitățile fizice, îmbrăcămintea, să descrie felul în care muncește, felul în care le-a vorbit despre activitatea lui și a tovarășilor lui și să arate cum i-a făcut prin aceasta să îndrăgească mai mult munca și pe oamenii muncii. Să-i ajutăm pe elevi să redea în compunerile lor o scurtă discuție la care au fost martori, un dialog revelator care contribuie la caracterizarea unor oameni sau a unor aspecte ale mediului înconjurător.

Cît privește experiența de viață cîștigată în drumeție, ea va putea fi redată în compuneri în care elevii povestesc o întimplare petrecută în timpul vacanței sau descriu un colț din natura patriei. Este bine să-i ajutăm pe elevi să-și întocmească în așa fel planul acestor compuneri încît să povestească gradat întimplarea, pentru a impresiona pe cei ce o citește, să redea cu umor, acolo unde e cazul, o anumită situație, să înfățișeze plastic un aspect din natură.

În ora în care vom discuta compunerile este bine să citim cît mai multe lucrări, să stimulam elevii la discutarea lor, pentru ca astfel să învețe cît mai mult. După lectura unor compuneri în care se descriu aspecte dintr-o fabrică sau uzină, dintr-o gospodărie agricolă colectivă e indicat să le citim elevilor un reportaj literar sau un fragment dintr-un reportaj cu temă asemănătoare, pentru ca ei să poată face comparații, să-și dea seama în ce constă arta reportajului literar și să învețe de la scriitorii cum să observe și să descrie realitatea, cum să surprindă frumusețea vieții și realizările oamenilor muncii.

Prin astfel de procedee contribuim la stimularea deprinderilor creatoare ale elevilor, îi obișnuim treptat să scrie, să compună cu plăcere, să-și transpună în scris, într-un limbaj corect și nuanțat, ideile, impresiile, sentimentele.

ZORINA REGMAN

IN RECREAȚIE

La inspecție

Ora începe ca de obicei. Toți sînt undeva, în atmosferă, în chipul foarte liniștit în care stau copiii, în comportarea exagerat de „naturală” a profesorului se simte acum ceva deosebit, ceva ce nu e ca întotdeauna. Acest „ceva” se aude intruchipat în prezența unei persoane străine de clasă, care a luat loc tăcut într-o bancă din lund — un inspector.

Profesorul foiletează liniștit catalogul și simte încordarea atenției a clasei, mai ales a celor cîjiți „clienți” obișnuirii care îi dau de obicei bătaie de cap și care se tem acum, mai mult decît ori cînd, să nu fie chemați la lecție. Teama lor zadarnică îi trezește un zîmbet vag, ascuns în colțul gurii. „Ce știu ei?” Acum nu ei, ci el este acela care încearcă emoțiile unui elev examinat. Și, cum nu e de loc interesat să se facă de ris, împinge liniștit catalogul spre colțul catedrei, savurîndu-și dinainte lovitură.

— Să poștească la tablă Popescu!

Prin clasă trece un murmur încet, abia șoptit! Popescu e frunțatul clasei, cel mai bun dintre cei buni. De aici încolo, ora începe să aibă calitățile unei adevărate competiții de cunoștințe.

— Ce ați învățat pentru astăzi?

Răspunsul vine prompt, clar, curgător, sonor.

— Atunci, să auzim ce ne poji spune despre cutare chestiune.

Popescu reacționează ireproșabil, ca un automat conectat la întrebările profesorului. Nici o greșală, nici o confuzie, nici o ezitare.

— Poji să dezvoltai problema pe tablă?

— Desigur.

Cimpul negru se acoperă rapid de formule și schițe. Totul este absolut corect, chiar perfect.

— Nici o greșală. Poji trece la loc! Să continue Ionescu!

Și din nou un murmur trece printre elevi. O altă forță a clasei se îndreaptă cu dezinvoltură spre tablă și scena se repetă.

Toți elevii au înțeles. Cei nepregătiți, care stătuseră mai încordați, se liniștesc cu totul. Pe ei nu-i va mai asculta, sînt acum siguri.

Inspectorii (noi credem că toți) știu însă că însușirile unei lecții nu depind de modul în care s-au prezentat cîjiți elevi la verificarea cunoștințelor. Ei știu că măiestria profesorului poate fi dovedită în munca de ridicare a tuturor elevilor la nivelul celor buni. De aceea caută să vadă aceasta și, ca să îndrumeze cu adevărat, își formulează concluziile cu exigență.

Dar ce gîndesc oare elevii despre profesorul lor atunci cînd observă că de fiecare dată, la inspecții, el caută să scoată la tablă numai pe Ionescu și pe Popescu?

B. OCTAVIAN

Aprecierea cunoștințelor la lecții

Sînt multiple problemele pe care le poate ridica notarea elevilor acum, la începutul anului școlar.

Există unii profesori care gîndesc așa: „Am să fiu mai sever în primele zile de școală. Le pun o serie de trei și patru, băieții se lămuresc că nu-i de glumă și se apucă de treabă”. Alții, dimpotrivă, își zic că e mai bine să nu-i „sperie” pe copii de la început și manifestă o excesivă îngăduință, pentru ca abia mai tîrziu să adopte exigența ce se cere de la început. Am mai putea vorbi și de o a treia categorie, pe care am numi-o a „neutriilor”, pentru că aceștia nu sînt nici deosebit de exigenți, dar nici exagerat de îngăduitori. Ei preferă o soluție mai simplă: nu pun note. Așteaptă o zi, două, trei, să se familiarizeze cu clasa, „să cunoască elevii” etc. Trec două, trei zile, trece o săptămînă, apoi alta și încă una, și se trezesc la mijlocul trimestrului că situația notelor nu-i tocmai roză. Atunci intră în panică, ascultă cite cinci elevi pe oră, dau lucrări de control și clasa suportă consecințele unei neglijențe prea tîrziu descoperite.

Variantele prezentate aici nu caracterizează notarea în școlile noastre. Am vorbit totuși despre ele pentru că se mai vădesc pe alocuri și, deci, mai pot dauna

rea și notarea cunoștințelor elevilor, și o serie de alte neajunsuri care, dacă nu duc la exagerări ca cele înfățișate mai sus, nu sînt totuși lipsite de unele urmări negative.

Am asistat de cîrind la cîteva lecții ținute în cele două școli medii din Tirnăveni. Ele ne-au furnizat o sumă de observații pe care le socotim demne de comentat. Să vorbim despre fiecare lecție în parte.

Prima. O lecție de istorie la clasa a IX-a „A” a Școlii medii nr. 1, predată de profesorul Nicolae Ionescu. Este invitată la tablă o elevă căreia i se cere să vorbească despre orînduirea socială a vechilor slavi. Răspunsul este corect, curgător, formulat în fraze frumoase. Eleva nu face decît o singură greșală. „Ai răspuns bine” — conchide profesorul. Cea de a doua elevă e mai puțin pregătită și i se atrage atenția că „ar putea să mai învețe”. Apoi se trece la lecția nouă și, din felul cum decurge, se vede că avem de a face cu un profesor cu reale calități.

Dar notele? Catalogul este închis și în el nu au fost trecute decît absențele. Abia în cancelarie, tovarășul Ionescu își amintește de acest „amănunt” și înscrisie în dreptul primei eleve ascultate un 9, iar în dreptul celei

mărul de note existente în catalog fiind proporțional cu cel al orelor ținute de la începutul anului, ne convingem că omisiunea are un caracter întîmplător. Ea nu poate fi trecută însă cu vederea. Nota are un caracter stimulator și ea trebuie dată în fața elevilor examinați și a întregii clase.

Pe lingă aceasta se mai ridică o întrebare. Sînt suficiente cele două propoziții prin care au fost caracterizate răspunsurile elevilor ascultate? Socotim că nu. Atunci cînd răspunsurile sînt bune, și cu atît mai mult în cazul cînd sînt slabe, este necesar ca profesorul să arate lipsurile și calitățile lor. Pe lingă faptul că elevii capătă astfel certitudinea că nu au fost nedreptățiți, aprecierile profesorilor le dau posibilitatea să înțeleagă în ce constau lacunele din pregătirea lor și ce au de făcut pentru a le înlătura. Mai ales acum, la începutul cursurilor, astfel de scurte comentarii sînt cu atît mai necesare cu cît ele pot avea valoarea unor linii de orientare pentru munca întregului an de învățătură.

Din păcate, situații similare am întîlnit și la alte lecții din aceeași școală. La clasa a XI-a „B”, la o oră de geografie cu tema „Trecutul istoric al reliefului patriei noastre”, ținută de profesorul Ștefan Covrig, au răspuns doi

corecte, constituind o justă apreciere a răspunsurilor. Profesorul a comunicat elevilor notele în fața clasei, imediat după ce au fost examinați. Dar în cazul acesta răspunsurile nu au primit nici un fel de apreciere.

La clasa a VIII-a „C”, profesoara Maria Moraru recapitulă cu elevii cunoștințele de gramatică din clasele V-VII. Cum e și firesc, această oră s-a desfășurat de la început pînă la sfîrșit cu ajutorul elevilor. Pe rînd aceștia au fost invitați la tablă, au formulat și au scris propoziții, le-au analizat etc. Dintre toți însă numai unul s-a bucurat de privilegiul de a fi notat. De ce?

În sfîrșit, în ora de științe naturale ținută la clasa a VI-a „C” de la Școala medie nr. 2, am întîlnit o profesoară — tovarășa Elena Olteanu — care a adăugat notelor și scurte aprecieri. Cum au fost însă făcute acestea? Primul elev a primit nota 9 pentru că „nu a știut unde se găsește pancreasul”, iar cel de al doilea nota 5 pentru că „a greșit coșul pieptului”. Este adevărat — așa cum se scuza de altfel tovarășa Olteanu — că nu poți sacrifica prea mult din timpul unei ore pentru a explica elevilor nota primită. Dar este tot atît de adevărat că într-o formulare concisă

șial pentru a orienta munca elevilor.

Trebuie să precizăm că toți profesorii despre care am vorbit pînă aici sînt oameni bine pregătiți, cu certe însușiri pedagogice. Înseși lecțiile la care am asistat au dovedit aceasta. Profesorul Nicolae Ionescu, de exemplu, s-a remarcat prin chipul logic, organizat și limpede în care a expus noile cunoștințe. Profesorul Ștefan Covrig a reușit să stimuleze interesul elevilor prin materialul didactic folosit, prin caracterul viu și colorat al expunerii, după cum profesoara Elena Olteanu a formulat cu pricepere întrebările menite a-i conduce pe elevi spre problemele-cheie ale lecției recapitulative. Totuși, nici unul dintre acești profesori n-a folosit pe deplin importantul mijloc de apreciere și stimulare a pregătirii elevilor pe care-l reprezintă notele. Aceasta înseamnă că nu întotdeauna notele stau în atenția profesorilor — chiar a profesorilor buni — în aceeași măsură ca și toate celelalte aspecte ale procesului de învățămînt.

Rîndurile de față au tocmai scopul de a le aminti că notele nu slujesc numai la evidența nivelului de cunoștințe al clasei, ci că ele constituie, atunci cînd sînt folosite cu pricepere, un auxiliar prețios pentru continua îmbunătățire

SEMNIIFICAȚIA UNEI DISCUȚII

Unul din obiectivele cele mai importante ale orelor de dirigenție este fără îndoială, acela de a-i face pe elevi să înțeleagă realitatea în mijlocul căreia trăiesc, de a-i ajuta să pătrundă sensurile ei majore. Acestui scop i-a fost închinată una din primele ore de dirigenție din acest an la clasa a VI-a „B” a Școlii de 8 ani „Barbu Șt. Delavrancea” din Capitală. Continuând o tradiție încetățenită încă din anul școlar trecut, am discutat cu elevii în această oră despre noile realizări ale regimului nostru democrat-popular. A fost vorba de realizări „văzute de noi înșine”, cum spun copiii, pentru că ceea ce ei cunosc nemijlocit are asupra lor influența cea mai puternică, cea mai convingătoare.

Am reflectat mult asupra felului cum trebuie să organizez ora. Desigur, i-ași fi putut îndruma pe elevi să alcătuiască unul sau mai multe referate despre ceea ce au văzut în timpul vacanței și, eventual, să îmbogățească cele expuse cu fragmente din presa pentru tineret și cu fotografii. Mi-am dat însă seama că metoda referatelor ar fi dus la sărăcirea conținutului orei, ar fi lipsit-o de caracterul concret, de spontaneitate, de culoarea afectivă, limitându-i pe elevi la ceea ce este scris.

M-am gândit că participarea lor la oră va fi mult mai vie într-o discuție liberă în care vor prezenta ceea ce a sesizat spiritul lor de observație și că în felul acesta îi voi putea ajuta mult mai ușor să tragă ei înșiși, în chip firesc, concluziile ce se impun.

Noul se întâlnește astăzi la fiecare pas în patria noastră. Iată de ce am început discuția mea cu elevii de la ceea ce a îmbogățit în ultimul timp strada pe care locuiesc, cartierul, raionul. Ochilor lor, spiritului lor dornic de a înțelege tot ce este nou și interesant în jur, nu le-a scăpat nimic. Au vorbit și despre policlinica ridicată de curând în cartier, și despre noile magazine de locuințe, și despre magazinele deschise la parterul lor.

Treptat, cadrul discuției s-a lărgit cuprinzând noi și noi aspecte. Ceea ce a fost văzut de elevi în plimbările lor prin oraș sau în afara orașului, ceea ce au văzut în timpul vacanței în diferite colțuri ale patriei, în zilele petrecute în tabără, în excursii sau în drumeții — totul a fost împărtășit cu însuflețire, colorat și viu. Cît este de frumos micoraionul Balta Albă,

cu noua sa școală de 8 ani, cît de impunătoare sînt cartierul Grivița, Piața Muncii, cartierul Giulești, magistrala Nord Sud. Au vorbit apoi despre hidrocentralele de la Bicaz, despre noua fabrică de sticlă și faianță din Sighișoara, despre Combinatul de prefabricate din lemn de la Blaj, despre Rafinăria din Teleajen și Șantierul naval Oltenița, despre „orașul fără arhive” — Victoria. Și nu s-au mulțumit doar să descrie obiectivele vizitate, ci au știut să dea amănunte privind gradul de automatizare a proceselor tehnologice, înlocuirea vechilor metode de lucru cu altele noi, moderne, au povestit despre culturile irigate, despre combinele care execută lucrări complexe și despre alte noi mijloace de muncă mecanizată.

Desigur că eu nu m-am mărginit numai la a asculta toate aceste lucruri spuse de copii. Se impunea să-r conduc spre desprinderea a ceea ce relevă povestirile lor, spre concluziile care se puteau trage pe baza bogatului material faptic expus de ei. Entuziaștii, elevii se lasă furaiți de firul povestirii și de aceea este necesar să-i îndrumăm fără să simțăm. Dar așa ca să le rămînă totuși bine întipărite în minte cîteva coordonate esențiale. Mi-am dat seama că în formulările lor se repetau adesea expresii impersonale — „s-a construit o nouă fabrică”, „s-au înălțat noi blocuri”, „s-a înființat o nouă școală” etc. Această prezentare — în mod, am putea spune generalizat, abstract, a realizărilor — nu putea să mă satisfacă. Elevii trebuie să-și dea seama mereu mai profund că realizările nu au apărut de la sine, că într-un basm, la semnul unei baghete magice. De aceea le-am cerut să arate cine sînt cei care construiesc, înalță, ridică tot ce e nou în patria noastră. Aceasta i-a făcut pe copii să vadă mai bine că realizările din patria noastră se datoresc partidului, a cărui politică este călăuzită de lozinca „totul pentru om, pentru bunăstarea lui”, că oamenii muncii, însuflețiți de partid, sînt cei care, prin hărnicia și talentul lor, au construit tot ceea ce se vede în jur.

Și să nu uităm că elevii noștri, născuți în zorile unei vremi noi, știu încă mult prea puține despre trecut. Ei trebuie mereu învățați să judece comparativ, nu numai să aprecieze realizările pe care le văd, dar să-și dea seama și de faptul că ele n-ar fi fost posibile nici cînd în trecut. Pen-

tru a-i ajuta să înțeleagă aceasta i-am făcut să-și aducă aminte de cele aflate de la părinții lor sau din literatură despre felul cum arătau în trecut locurile vizitate de ei. Comparațiile au stîrnit pe dată interesul copiilor și, datorită lor, au pătruns mai adînc semnificația celor discutate.

Desfășurarea orei de dirigenție mi-a arătat încă o dată că, atunci cînd pleci de la impresiile copiilor, de la cele trăite nemijlocit de ei, rezultatele sînt cu mult mai valoroase decît dacă te întemeiezi pe expuneri, pe referate.

Prof. MARGHIT DASCĂLU
Școala de 8 ani
„Barbu Șt. Delavrancea”
București

Un începător într-ale muzicii în fața unui titan al ei

Reflecții despre disciplină

Nu arareori auzi pe unii pedagogi plîngîndu-se că n-avem suficiente posibilități de constrîngere în cazuri de abateri de la disciplina școlară. Socotesc că pusă astfel, problema este din capul locului greșită, deoarece, dacă se au în vedere în primul rînd măsurile restrictive, disciplina este considerată ca supunere oarbă, impusă prin aplicarea strictă a unui cod de sancțiuni. Dar atîta vreme cît determinanțele unei acțiuni disciplinate decurg din frica de sancțiuni și nu dintr-un anume nivel al conștiinței, din existența unui colectiv sănătos de clasă, elevul trăiește în permanentă stare de tensiune internă, care așteaptă numai împrejurările prielnice pentru a izbucni în manifestări anarhice, diametral opuse celor fixate prin normele disciplinare.

Disciplina școlară nu poate fi promovată prin năzuința pedagogului de a aplica cu strictețe, pentru fapte identice, pedepse identice. Procedează cu totul greșit acei educatori care își concentrează eforturile doar în direcția încadrării faptelor nepermise în anume paragrafe ale codului școlar și în aplicarea strictă a pedepselor corespunzătoare. Căci în acest caz — cum observăm cu multă pătrundere I. A. Kairov — se stabilește un tarif: copilul știe că pentru orice abateri trebuie să plătească pasiv cu pedeapsa îndurată, dar se consideră achitat față de sine și de ceilalți pentru că în pedeap-

să el nu vede nimic decît pedeapsa ca atare. E limpede că pe această cale nu se poate realiza scopul educativ pe care și-l propune pedagogul.

În schimb, multe probleme disciplinare se pot rezolva fără prea mare greutate dacă pedagogul cunoaște și înțelege mediul în care trăiește copilul, dacă pătrunde în justă măsură sensul forțelor ce acționează asupra acestuia, modul cum se manifestă

Iată un exemplu. Aveam un elev care stimula adesea nervozitatea profesorilor. Acesta era un permanent element de dezordine în clasă: încurca pe ceilalți prin șoptit, vorbea cu voce tare, își părăsea locul ca să ducă o hirtie la coș, era neastîmpărat în bancă. Am încercat în diverse chipuri să înlătur relele lui obișnuite. Rezultatul, depășește de mult orice așteptări, a însumat o îmbunătățire a stării copilului. O examinare medicală a schimbat însă toată situația și a adus lumină în acest caz destul de dificil. Elevul suferea de hipertiroidism. Neliniștea și hiperactivitatea sa erau datorate stării sale fiziologice. Paralel cu un tratament medical i s-a aplicat și un „tratament educativ” special la școală ca și acasă, dîndu-i-se unele sarcini ce îngăduiau o descărcare favorabilă a surplusului său de energie. Către sfîrșitul anului școlar elevul devenise cu mult mai disciplinat.

Iată așadar cum problemele se

complică de îndată ce trecem de la aparențe la cauzele mai adînci ale faptelor. Acestea nu sînt identice decît în aspectul lor exterior; semnificația și importanța lor pentru viața individualității diferă însă mult de la caz la caz și a socotii că îi putem îndrepta pe copii prin aplicarea mecanică a unor pedepse codificate înseamnă nu numai a ne înșela pe noi înșine, dar ceea ce este mai grav, a dăuna dezvoltării însăși a elevului. Aplicarea sancțiunilor, la care deseori nu vom renunța, merită multă discernămint.

Cauzele care pot determina abateri în comportarea elevilor sînt foarte variate. Pentru a le cunoaște se cere să se pătrundă de copii, să stîmpească în sufletele lor. Aceasta înseamnă însă o cunoaștere profundă a psihologiei copilului. În cercările pedagogice, ca și în ședințele consiliilor pedagogice se pot auzi multe și frumoase referate tratînd diverse aspecte ale muncii noastre instructiv-educative, însă de ani de zile n-am auzit măcar un singur referat care să vorbească despre psihologia copilului. Cred că este o lipsă serioasă a noastră, a cadrelor didactice din Brașov, și ar fi bine ca în acest an școlar să fie înlăturată.

Prof. JENO SZIKSZAY
Brașov

Școala este locul cel mai potrivit

Cînd era copil mama îi organiza în amănunt timpul din afara orelor de clasă. De cum intra pe poartă — și ora era calculată foarte precis, căci mama îi cunoștea bine orarul și știa cîl de repede poate să ajungă un copil ca ea de la școală pînă acasă — intra în supraveghere. În cadrul programului, după lecții urma întotdeauna lucrul de mînă, sau ceva treabă gospodărească.

Peste drum locuia însă o fetiță cu care tare i-ar fi plăcut Adrianei să se joace. Sanda se juca aproape tot timpul. Și parcă înadins numai pe lingă poartă, așa ca să o poată vedea. Dar fiecare cu programul ei. Cu mama Adrianei nu era de glumit. Joaca, odihna erau și ele bine drămuțate și puse la locul lor, nu unde vroia Adriana.

Într-o zi mama, care i-a înțeles frămîntarea, i-a spus ve-

— Dumneata de ce n-o pui pe fetița la treabă? Ar putea și ea să...
— Ea e mai micuță.

Spunînd aceasta vecina și-a apropiat ocrotitorul odorul și i-a lînut așa pînă cînd el singur s-a desprins brusc și a fișnit la joacă cu și mai multă poliță decît înainte.

Adevărat, Sanda era cu doi ani mai mică. Mai puțin de doi ani, dar să nu mai luăm acum în seamă cîteva luni. O întrebare îi stătea însă Adrianei pe buze: Mamă, eu acum doi ani nu eram micuță? Dar s-a uitat în ochii mamei și a înțeles că-i mai bine să renunțe. N-a mai întrebato.

De altele ori repetă vecina că fata ei e mai micuță, încît pînă la urmă s-a obișnuit și Adriana cu gîndul că, fiind mai mică, Sanda poate să se joace tot timpul. Anii treceau. Li era

mulă peste drum de ea niște părinți care să aibă o fată mai mare cu 2 ani, să poată spune și ea că este mai micuță. Li părea însă și mai tare rău că timpul se scurgea la fel de repede și pentru ea ca și pentru Sanda, că diferența aceea de doi ani se păstra mereu intactă. Ori cîți ani au trecut, Sanda tot mai mică decît ea rămînea — și cînd Adriana avea zece ani, și cînd avea 14 și cînd a avut 20. Părea de rău a Adrianei nu a mai avut însă, cu timpul, temeiul în dorința ei de a nu munci, ci a avut un temei mai valoros. Iși dădea seama că, fiind învințită departe de muncă, Sanda nu înțelege multe lucruri importante din viață, nu cunoaște bucurii cu mult mai mari decît celea ale jocului și pe care ea începea să le trăiască. Li era atît de plăcut să stea în curte după ce o

să privească florile proaspăt udate cum rîdeau spre soare! Era atît de frumos gulerul ei alb după ce-l spăla și-l călca! În mîinile ei stătea parcă frumosul, pe care ea îl așeza acolo unde vroia. Asta este o putere cu adevărat minunată — să înfrumusezezi lucrurile. Tu, cu mîna ta.

Viața i-a arătat apoi ce se împlîcă cu cei care nu au învățat să îndrăgească munca, nu i-au cunoscut frumusețile. Sanda nu a adus bucurii nici părinților, nici societății. Se simte parcă vinovată și Adriana pentru aceasta. Dacă ar fi înțeles atunci și ce înseamnă adevărata dragoste de oameni, poate ar fi găsit o cale să o ajute. Acum înțelege însă și aceasta. De aceea se simte dătoare să-i ajute pe alții. Ea nu rămîne indiferentă cînd aude explicații ca: e micuță, e prea

aceasta, care vor să însemne: nu-i prelindeji.

Nu-i pretindeji pește puteri — asta da, dar pretindeji atît cît viața impune vrstei și pregătirii copilului, atît cît este necesar pentru ca omul pe care-l creștești să nu fie un mutilat moral. Cu aceste cuvinte a intervenit Adriana în discuția dintre două mame pe care le auzea spunînd: „Nu-i poți cere, dragă, la zece ani să te ajute în gospodărie. Acum sînt copii. Va veni și timpul pentru treabă. Bine înțeles. Sigur, nici nu mai încap vorbă”. Argumentau și se încurajau reciproc, pe rînd. Erau întru totul de acord că nu-i poți pretinde unei fete de zece ani să-și spele o bluză, să ajute în gospodărie. Adriana le-a spus povestea cu Sanda, le-a vorbit despre învățămintele pe care le-a tras ea din viață, le-a vorbit des-

copilul, cum de la patru ani i-a învățat să-și stringă ce e al lui, cum mai lîrziu au crescut cerințele. Mamele au ascultat. Adriana le vorbea din inimă. Nu putea să nu le placă. Au uitat că se află într-un autobuz, că trebuie să coboare. Tocmai atunci cînd se aflau în stația lor Adriana le povestea despre fericirea pe care a simțit-o cînd și-a dat seama că frumosul e în mîna ei.

În autobuz? Poate și acolo. Oriunde poți să vorbești despre cîl e de minunată munca. Dar, desigur, locul cel mai potrivit pentru a le vorbi părinților despre acest lucru atît de important în formarea omului este școala. Este bine să li se vorbească părinților despre educația prin muncă, cu căldură, convingător, în școală. Este bine, și după cum se vede, este și necesar.

Pentru ei munca e o plăcere

Pe marginea manualului de limba română pentru clasa a V-a

Partea de lectură a noului manual de limba română pentru clasa a V-a are numeroase calități dintre care menționăm în primul rând grija autorilor pentru selecționarea unor texte cu un bogat conținut educativ.

O importantă calitate a manualului este și accesibilitatea lui. Toate explicațiile și îndrumările date pe marginea textelor sînt la nivelul de înțelegere al elevilor de clasa a V-a. Meritul autorilor manualului în alegerea lecturilor literare este cu atât mai mare cu cât proiectul de programă pe baza căruia au lucrat nu indică nici autori, nici texte literare.

Remarcăm totodată grija pentru îmbogățirea vocabularului elevilor, dovedită prin atenția dată explicării cuvintelor necunoscute încă de ei. Subliniem ca pozitiv și faptul că aceste cuvinte apar în text cu litere curșive. De asemenea, autorii au avut grijă să explice cum se citesc numele proprii străine.

În efectuarea temelor și a compunerilor elevii sînt conduși de către manual pas cu pas, prin îndrumări practice privitoare la conținut, la înlănțuirea logică a ideilor, precum și la forma în care trebuie prezentate.

Și în ceea ce privește partea de gramatică avem de asemenea de făcut unele aprecieri pozitive. Exemplele pentru demonstrarea lecțiilor sînt, în general, bine alese. Definițiile au o formulare științifică fiind în același timp simple și clare.

Observațiile de ortografie nu mai apar tipărite cu litere mici, ci sînt vizibile indicate printr-o linie verticală îngroșată, pentru a se atrage mai mult atenția asupra lor.

Temele sînt variate, îmbinînd aplicațiile pe texte cu construcții sau cu scurte compuneri alcătuite de elevi, în care li se cere să aplice cunoștințele din lecția predată.

Ne aflăm deci în fața unui manual cu remarcabile calități. Considerăm însă că el are și unele neajunsuri care trebuie scoase la lumină pentru a fi înlăturate în viitoarele ediții. Cele mai multe dintre ele se referă, după părerea noastră, la partea de gramatică.

La lecția despre articolul hotărît și articolul nehotărît, de exemplu, se spune despre articolele că „determină înțelesul substantivului pe lângă care stau”. Același rol i se atribuie articolului hotărît și în definiție, unde se spune că el „precizează înțelesul substantivului”. Cred că definiția și explicarea articolului trebuie corectate, arătîndu-se că el individualizează obiectul, dar nu-l determină nici nu-l precizează, pentru că substantivele au un înțeles determinat, precis, chiar cînd nu sînt articulate și pentru că articolul, în înțeles gramatical, nu este un determinant al substantivului.

Cred că la lecțiile în care sînt prezentate timpurile și modurile și se dă definiția lor ar fi bine să se explice și denumirile acestora și să se dea formele lor pentru toate persoanele, explicîndu-se și particularitățile de formă ale fiecărui timp sau mod, pentru ca elevii să le poată recunoaște nu numai după definiție ci și după formă. (De altfel, la modul conjunctiv se arată că acesta se formează cu ajutorul cuvintului să). În felul acesta elevii ar învăța mai ușor conjugarea verbelor, iar cînd vor ajunge la tablourile celor patru conjugări, munca lor va fi în mare parte ușurată.

Definiția perfectului compus precizează că el „arată o acțiune trecută, terminată într-un timp nedeterminat”. Dar timpul în care s-a terminat acțiunea per-

fectului compus poate fi determinat, dacă verbul are un complement circumstanțial de timp care precizează acest lucru. Înseși exemplele date pentru teme cuprind verbe a căror acțiune este terminată într-un timp determinat: „... fata a lăsat pietrele jos... cînd i-a spus omul de ce a venit”.

Definiția timpului viitor ar trebui completată precizîndu-se că acest timp arată o acțiune dată ca sigură de vorbitor, pentru că numai indicația că acțiunea „se va săvîrși după momentul vorbirii” nu este suficientă, cu atât mai mult cu cît în lecție nu se specifică particularitățile de formă ale timpului viitor, iar textul analizat că și unul din exerciții au și verbe la modul conjunctiv a căror acțiune se va săvîrși tot după momentul vorbirii. Socotesc just faptul că s-au dat textele care cuprind și verbe la modul conjunctiv pentru că ele ne vor ajuta să precizăm mai bine viitorul față de alte forme verbale cu acțiuni ce urmează să se săvîrșescă tot după momentul vorbirii.

Pentru a explica în chip convingător că modul infinitiv „arată numai numele acțiunii, fără vreo lămurire cu privire la persoana care o săvîrșește”, exemplele cele mai potrivite sînt acelea în care verbul la infinitiv are funcția sintactică de subiect. Textul dat în manual pentru a explica și defini modul infinitiv nu ni se pare potrivit. Într-adevăr, aici infinitivul urmează după auxiliarul de aspect „incepe” („... incepe a ne pofti pe fiecare la Bălan și a ne mîngîia cu sfîntul ierarh Nicolai...”) și acest auxiliar face să se simtă persoana care săvîrșește acțiunea verbului la infinitiv. De aceea explicația dată — „verbele a pofti și a mîngîia arată numai numele acțiunii, fără vreo lămurire cu privire la persoana care o săvîrșește” nu este suficient de convingătoare pentru elevi.

La capitolul „verbele ajutoare (auxiliare)” textul dat pentru a-i ajuta pe elevi să facă deosebirea dintre a avea, verb predicativ și a avea, verb ajutător pentru formarea perfectului compus este bine ales întrucît aici se află forma „am”, comună verbului predicativ și auxiliarului la persoana întii singular. La fel trebuia să se procedeze însă și pentru verbul „a voi”, alegîndu-se texte cu

verbul la persoana a treia plural, unde auxiliarul și verbul predicativ au aceeași formă.

Propun ca observația că predicatul se desparte prin virgulă de subiect „cînd între subiect și predicat se intercalează alte părți de propoziție...” să fie ilustrată prin exemple corespunzătoare. De asemenea, cred că este bine ca temele ce urmează după lecțiile la care se dau reguli de punctuație să ceară elevilor să explice de ce s-a folosit sau nu s-a folosit virgula în anumite cazuri. Aceasta ar ajuta la o mai bună fixare a regulilor de punctuație. Și conținutul altor teme ar putea fi îmbunătățit. De pildă, pentru exercițiul numărul doi de la pagina 193 ar trebui un text care să cuprindă, alături de verbele de conjugarea a III-a și verbe de conjugarea a II-a pentru ca elevii să se deprindă a deosebi aceste două conjugări, pe care cei mai mulți le confundă.

Prin exercițiul nr. 2 de la pagina 200 li se cere elevilor să sublinieze în texte verbele a avea, a fi și a voi și să arate cînd sînt folosite ca auxiliare și cînd au înțelesul lor propriu. În primul text însă verbul a fi apare și cu funcția de verb copulativ pe care elevii nu o cunosc la data cînd au de efectuat această temă. Pe de altă parte tema dată se referă la auxiliarele morfologice, iar în clasa a V-a nu se predau timpurile compuse cu auxiliarul a fi și nici diateza pasivă. Două dintre textele date la paginile 239 și 240 pentru exercițiile recapitulative de analiză sintactică cuprind și unele părți de vorbire care n-au fost predate în clasa a V-a: pronume interogative, adjective pronomiale nehotărîte și cîteva verbe la modul gerunziu. Un alt text cuprinde complementul „cale de două conace” dificil pentru elevii clasei a V-a. De asemenea, există într-unul din texte un subiect logic, nestudiat de elevi.

Am făcut aici, după cum se vede, și unele observații de amănunt, considerînd că și acestea pot contribui la îmbunătățirea manualului. În general însă, după cum am spus, socotesc că manualul este o lucrare valoroasă, care va constitui pentru noi un real ajutor în predare.

Prof. ȘTEFANIA POPESCU
Școala medie „M. Eminescu”
din București

Nepotriviri

Profesorul e mulțumit: elevii clasei a V-a sînt atenți și activi, primele noțiuni de tonetică au fost bine însușite. Ei cunosc definiția consoanelor, știu cîte consoane sînt în limba română.

— Cum se pronunță consoanele? — întrebă profesorul.

În ordinea stabilită, elevii le înșiră: be, ce, de — așa cum scrie în manualul de limba română pentru clasa a V-a.

Același profesor are, în ora următoare, o lecție de gramatică la clasa a VII-a. Predă aceeași materie, reluată la nivelul elevilor mai mari. Formularea definiției, cum e și firesc, diferă: aici e mai completă decît în clasa a V-a. Dar, surpriză: diferă și pronunțarea consoanelor.

În ordinea stabilită, elevii le înșiră: bi, ci, di — așa cum scrie în manualul de limba română pentru clasa a VII-a.

— Ce să-i faci? își spune profe-

sorul. Și lasă lucrurile în voia lor.

★

Gabriela și Dorina sînt surori. Amîndouă învață la aceeași școală, în clase diferite: a V-a și a VII-a. Sînt eleve stăruitoare. Și astăzi, ca și ieri și ca întotdeauna, respectă programul zilnic: învață lecțiile, își fac temele, se joacă. Seara, repetă împreună. Dorina o ajută pe Gabriela.

Toate ar fi bune dacă Gabriela n-ar deveni agresivă cînd e contrazisă. Iată, acum ridică tonul cu o octavă: „Nu-i așa! consoanele se citesc be, ce, de... și nu bi, ci, di...” Dorina tace și zîmbește. Ea știe bine că în cartea ei scrie bi, ci, di. Dar, cum Gabriela nu dezarmează, se duc să caute dezlegarea la tatăl lor.

Bietul om! Ca profesor, a evitat conflictul cu manualul. Ca tată, nu-l mai poate evita.

★

Tatăl și profesorul sînt una și aceeași persoană cu cel ce semnează această notă.

Prof. P. GRIGORE

Lecție în sera botanică a Școlii medii „Dragoș Vodă” din Cîmpulung-Moldovenesc.

Grădina și sera botanică

De mulți ani, mai precis din anii 1949—1950, se preocupă cadrele didactice de la școala medie „Dragoș Vodă” din Cîmpulung Moldovenesc de crearea celor mai bune condiții pentru studiul științelor naturale. Încă de pe atunci s-a amenajat pe lângă școală o grădină botanică. În ultimul timp, colectivul didactic a inițiat și amenajarea unei sere. Acum sera a fost construită și contribuie la îmbogățirea cunoștințelor de biologie ale elevilor, le arată cît de important este rolul omului în transformarea naturii.

La proiectarea și amplasarea serei, pe lângă sprijinul Serviciului tehnic de sistematizare al regiunii Suceava școala a primit și ajutorul conducătorilor Grădinii botanice din Cluj, care au dat și sugestii prețioase privind întocmirea planului de muncă și desfășurarea activităților în grădina botanică și în seră.

Terenul grădinii botanice, în suprafață de 30 de ari, se întinde pe un deal ce se ridică treptat înspre muntele Runcului. Subsolul dealului este format în majoritate din piatră calcaroasă, iar partea de șes este plină de aluviuni aduse din cele mai vechi timpuri prin revărsarea sau schimbarea cursului râului Moldova. Solul este în general argilos, dar conține și un mic procent de humus. Din 1950 și pînă astăzi terenul a fost mereu îmbunătățit, plantîndu-se totodată în grădină peste 450 specii de diferite plante indigene și exotice.

Sera botanică, așezată în mijlocul grădinii, are lungimea de 26 m și lățimea de 13 m, avînd în față sala tehnicianului, la subsol camera de mașini pentru încălzire, în mijloc sala botanică propriu-zisă, iar spre fund un foisor înalt de 8 m, necesar plantelor exotice înalte — palmieri, bananieri etc. Construcția este executată în cea mai mare parte din cărămidă, avînd o parte din pereții laterali și acoperișul din sticlă și este astfel orientată încît să poată primi toată ziua lumina și căldura soarelui.

Sera și grădina botanică stau la dispoziția tuturor școlilor din oraș. Pentru studiul botanicii de exemplu se pot face aici observații directe privind structura și funcțiunile plantelor, privind polenizarea cu ajutorul insectelor, etc. Și în timpul iernii se vor putea studia nemijlocit plantele de cultură, începînd cu grîul și terminînd cu secara, orzul, ovăzul și porumbul. De asemenea, elevii au la dispoziție în seră cartoful, pătlăgelele roșii, varza, mazărea, ceapa și alte legume, ca și plante tehnice, cum ar fi sfecla de zahăr, cînepa, floarea-soarelui etc.

Planul nostru de muncă prevede plantarea în seră a căpșunilor și viței de vie, în timp ce salcia, stejarul, moliftul, fagul, mesteacănul, pinul și bradul alb vor împodobi nu peste mult grădina botanică. Grădinile botanice din Iași, Cluj și București ne-au pus la dispoziție sămînța și butași de plante medicinale —

mușeșel, izmă, tei, măcieș. Sera și grădina botanică dispun și de plante mediteraniene, precum și de o serie de plante indigene ca alge verzi, ciuperci, lichenii, mușchii, ferigiile, al căror studiu este prevăzut în programe. De asemenea, în secția plantelor de ornament se află plante cum ar fi căldărușa, levănțica, lăleaua și altele, cîteva specii de begonii, crizanteme, precum și numeroase soiuri de trandafiri obținute de horticultorii romîni. Alături de ele se află cîteva plante originare din Asia, cum sînt creasta cocoșului, singele voinicului ș.a., din Africa — rezeda, mușcata, maghiranul, lobelia, ca și din America — cercelușul, petunia, urzicuțele, florile de sticlă și flutureii. Colectivul serei își propune ca pe viitor să îmbunătățească varietățile de trandafiri, în special cele de lună, trandafirii de dulceț, cei pentru extragerea parfumurilor, ca și cei pentru extragerea vitaminei C.

Spre capătul serei sînt cultivate plante senzitive (ca Mimosa pudica), plante succulente (Echinocactus, Gastelia), plante exotice (lămii, portocal, mirt, aloe, arborile de cauciu, smochinul, filodendron, crinul roz și palmierul).

În mijlocul grădinii botanice se află un bazin permanent alimentat cu apă din izvoare, care asigură umiditatea necesară în grădină. Aici se găsește parcela secției sistematice, care prezintă evoluția lumii vegetale, începînd cu plantele inferioare — bacterii, alge, ciuperci, licheni, mușchi — și terminînd cu plantele superioare — ferigi, gimnosperme și angiosperme. În vecinătate se găsesc magnoliile și ranalele.

Pentru viitor ne-am propus să aducem plante din regiunile Banat și Oltenia, cum sînt alunul turcesc, cărpinița, salcîmul galben, liliacul, pinul negru. Din cîmpia Ardealului vom procura roșcuța de primăvară, migdalul pitic, vișinul pitic, iar din Dobrogea, printre altele, pirul de culoare verde argintie (Elymus sabulosus) de care s-a servit marele savant sovietic N. V. Tișin în încrucișările sale cu grîu, secară și orz, obținînd plante noi.

Pe lângă grădina botanică și seră există și o livadă de pomi fructiferi cu meri, peri, pruni etc., precum și un eleșteu în suprafață de 100 m.p., populat cu mai multe specii de pești în cantități mari. Pentru studiul zoologiei vom îmbunătăți și largi activitatea de avicultură și apicultură. Vom procura de asemenea broaște țestoase, pești osoși (crapi), pești cartilagineși (morunul), precum și raci de rîu și scoici.

Dezvoltînd grădina botanică și sera ne străduim să îmbunătățim mereu condițiile în vederea însușirii temeinice a cunoștințelor de biologie, să dăm studiului științelor naturale un caracter cît mai concret, cît mai strîns legat de viață.

Prof. LAZĂR VALERIAN
directorul Școlii medii
„Dragoș-Vodă”
din Cîmpulung Moldovenesc

VEDERE DIN DELHI — CAPITALĂ INDIEI

India

Se șterg urmele trecutului

Cu cincisprezece ani în urmă, când și-a dobândit independența, India se afla în fața unei moșteniri nespuse de grele. Colonialiștii au menținut această țară, leagăn al unei culturi și civilizații milenare, într-o stare de cruntă inapoiere. Ramurile productive ale economiei se aflau în mîinile trusturilor și monopolurilor străine. Anii de secetă secerau milioane de vieți omenești. 86 la sută din locuitorii analfabeți, milioane de tuberculoși, foamete și suferințe — aceasta era pe scurt, moștenirea lăsată de „civilizatorii” colonialiști englezi.

În anul 1947, dintr-o sută de oameni doar 14 știau să scrie și să citească. Măsurile întreprinse de statul indian pentru lichidarea acestei urmări directe a asupririi coloniale sînt puternic sprijinite de partidul comunist, de organizațiile democratice și de întregul popor. În afară de numeroasele școli de alfabetizare înființate de stat, în ultimii ani organizațiile partidului comunist au creat peste 250 de școli serale cu o durată de trei luni. Totodată, Federația națională a femeilor din India, care numără peste 100.000 de membre și cuprinde femei muncitoare de la orașe și sate, funcționare din instituțiile de stat și intelectuale, depune o activitate rodnică pentru a organiza în toate satele cursuri serale permanente, care au programul de studiu al școlilor de zi elementare și medii și sînt frecventate de cei nevoiți să-și câștige existența și să învețe în același timp. Această campanie a dus la reducerea continuă a numărului analfabeților.

Încă din primii ani de după eliberare, guvernul indian s-a preocupat de sporirea rețelei școlilor elementare, paralel cu reorganizarea învățămîntului mediu. Intrucît în unele școli medii tineretul claselor avute prima o dată o educație străină de specificul și aspirațiile poporului indian, guvernul a trecut la naționalizarea acestor școli și la schimbarea orientării lor. Totodată rețeaua școlilor medii a fost extinsă. Au fost naționalizate de asemenea institutele de învățămînt superior, înființate de colonialiștii englezi în scopul pregătirii unei intelectualități cu ajutorul căreia să poată desăvîrși aservirea Indiei. O importanță deosebită prezintă intro-

ducerea învățămîntului obligatoriu pentru toți copiii între 6 și 11 ani, sarcină a celui de-al treilea plan cincinal. Planul prevede de asemenea extinderea învățămîntului superior, punîndu-se un accent deosebit pe învățămîntul tehnic.

Guvernul se preocupă de dezvoltarea institutelor de cercetări științifice la un nivel care să depășească cu mult ceea ce au realizat englezii în acest domeniu în India. Noile institute științifice constituite în principalele orașe ale țării sînt dotate cu laboratoare moderne, cu biblioteci cuprinzînd zeci de mij de volum. Dezvoltarea rapidă a învățămîntului de toate gradele mai este frînăată încă în prezent, de faptul că limba engleză este și astăzi limba oficială. Pînă în anul 1965, însă, limba hindu, care predomină în India, va înlocui limba engleză în toate instituțiile de învățămînt. A și început editarea de manuale originale sau traduse în această limbă.

Încă de pe acum se pot constata rezultatele pozitive ale aplicării acestui vast program de învățămînt. Astfel, dacă în anul școlar 1947—1948 frecventau școlile numai 15 milioane de copii între 6 și 11 ani, în prezent numărul acestora a trecut cu mult peste 30 de milioane. În aceeași perioadă numărul studenților din universități a crescut de la 250.000 la peste un milion. Școlile tehnice medii și superioare primesc anual 31.000 de tineri, față de 15.000 cîți primeau în 1936 și 6.600 în 1947. Numărul tehnicienilor specialiști absolvenți ai acestor școli a crescut de trei ori. În prezent în țară există peste 30 de universități și mai multe institute de învățămînt superior agricol.

Datorită educației noi pe care o primesc elevii și studenții ideile unității naționale și patriotismului înlocuiesc treptat prejudecățile cultivate de veacuri, contribuind la înlăturarea vrăjbei naționale și religioase, la dispariția instituțiilor școlare bazate pe sistemul casteilor.

Paralel cu întărirea independenței economice a Indiei, seetea de cultură a poporului indian este din ce în ce mai mult satisfăcută, iar urmările asupririi coloniale sînt lichidate treptat, datorită politicii de construcție pașnică promovată de guvernul Indiei.

C. ALEXANDROAIE

Congresul mondial „Alfabetizarea și societatea”

De curînd s-a desfășurat la Roma Congresul Mondial „Alfabetizarea și societatea” organizat de Asociația italiană UNLA, sub patronajul UNESCO și în colaborare cu guvernul italian. La congres au participat 125 de delegații și observatori, reprezentanți ai unor organizații și asociații internaționale, conferențieri și alți oameni de știință din peste 60 de țări. Prezența la congres a unui număr mare de participanți din țări diferite a dat posibilitatea unui larg schimb de experiență cu privire la problemele principale cuprinse pe ordinea lui de zi.

Pentru a se asigura o bună desfășurare a lucrărilor, au fost constituite trei comisii de lucru. Prima comisie, care s-a ocupat de probleme privind motivarea și obiectele acțiunii de alfabetizare și de integrare a omului în societate, a fost prezidată de delegatul țării noastre, prof. univ. Ilie Popa, director general în Ministerul Învățămîntului. Comisia a doua, care a dezbătut probleme privind legislația și organizarea, a fost prezidată de delegatul statului Siera Leone, David A. Shodeke, iar comisia a treia, care a discutat probleme legate de metode, a fost prezidată de delegatul Indiei, Mustaq Ahmed.

Prezența la congres a delegațiilor unor țări socialiste, precum și a unor țări eliberate din robia colonială, a ajutat ca dezbaterile să cuprindă probleme esențiale.

Cu prilejul discuțiilor care au avut loc în cadrul comisiilor, delegații țării noastre au luat cuvîntul în mai multe rînduri și

au arătat în mod concret cum a fost organizată acțiunea de lichidare a neștiinței de carte în R. P. Romîna, ca și rezultatele obținute. La cererea unor delegații străine s-au dat explicații suplimentare.

O atenție deosebită au acordat membrii Congresului propunerii făcute de șeful delegației romîne. „Delegația romîna — a arătat acesta — consideră că acțiunea mondială pentru lichidarea analfabetismului ar avea o eficacitate reală dacă s-ar dezvolta într-o atmosferă de pace și înțelegere generală. Iată de ce delegația noastră propune să se recomande guvernelor de a face tot posibilul pentru crearea unui astfel de climat, de a crea posibilități ca marile cuceriri ale științei și tehnicii să fie puse în slujba exclusivă a umanității”. Propunerea, prezentată în cadrul primei comisii și în ședința plenară a Congresului, a fost unanim aprobată și adoptată ca o recomandare pentru UNESCO.

Delegația noastră a intervenit în mod hotărît atunci cînd s-a făcut vădită tendința reprezentanților unor state capitaliste de a abate discuțiile de la problemele fundamentale. Astfel, ea a combătut propunerile unor delegații ca la cursurile de alfabetizare să se predea numai cunoștințele de citit-scris și socotit echivalente claselor I și a II-a elementară (100-220 ore), și nu claselor

I—IV, de a se preda aceste cunoștințe într-o altă limbă decît cea maternă, predarea obligatorie a unei limbi străine etc.

Cu prilejul Congresului delegația țării noastre a oferit participanților lucrarea „La liquidation de l'analphabétisme dans la R.P. Roumaine” elaborată de Ministerul Învățămîntului și editată de Comisia națională a R. P. Romîne pentru UNESCO. Lucrarea a fost cercetată de congresiști cu viu interes. De asemenea, au fost oferite delegațiilor și alte lucrări, cum sînt „Les bibliothèques dans la R. P. Roumaine”, „Le théâtre dans la R. P. Roumaine”, „La Roumanie” etc.

La expoziția amenajată într-una din sălile congresului, țara noastră a prezentat 6 panouri cuprinzînd texte, fotografii și grafice care au înfățișat rezultatele obținute în acțiunea de lichidare a neștiinței de carte în țara noastră: dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, avîntul culturii. Delegații care au vizitat expoziția au apreciat în mod pozitiv succesele obținute de statul romîn în domeniul învățămîntului și culturii.

Propunerile făcute în ședințele plenare ale congresului urmează să fie adoptate de UNESCO și trimise țărilor membre.

Prof. D. IONESCU

R. F. Germană

MIZERIE ȘI MILITARISM

Începutul lui octombrie a coincis în Republica Federală Germană cu începerea noului an de învățămînt. Două aspecte atrag atenția în legătură cu acest eveniment: în primul rînd situația tot mai grea a școlii, urmare a faptului că pe primul plan al preocupărilor guvernului se află sporirea continuă a alocațiilor militare, iar în al doilea rînd, pătrunderea tot mai adîncă în învățămînt a doctrinei militariste, intensificarea propagandei ideilor revanșei și nazismului în rîndurile tineretului.

Pînă și unele persoane oficiale sînt nevoite să recunoască situația extrem de grea a școlii. Să amintim, de pildă, de expunerea făcută de Dr. Anton Fingerle, inspector șef în orașul München, în fața comitetului școlar al consiliului municipal, expunere în care a caracterizat situația școlii ca „extrem de serioasă, ba chiar catastrofală”. Aprecierea inspectorului mîunchenez s-a bazat pe faptul că nu mai puțin de 73 de clase din oraș nu au profesori, iar în multe locuri, pentru a nu se da în vileag lipsa de profesori, au fost „comasate” mai multe clase, ceea ce a dus inevitabil la imposibilitatea cuprinderii întregului număr de elevi.

O dată cu începerea noului an școlar s-a înregistrat în R.F. Germană și o creștere a taxelor școlare, sub pretextul că statul „nu are fonduri” pentru a spori subvenționarea școlilor. Desigur, s-a trecut sub tăcere faptul că fondurile statului sînt folosite pentru permanentă creștere a cheltuielilor militare. Dar adevărul acesta este: guvernul vest-german duce o politică premeditată care tinde la a subordona cursei înarmărilor întreaga pregătire culturală a tinerei gene-

rații. Dacă ar fi să dăm crezare unor cifre publicate în revista „Der Spiegel”, în R.F.G. este nevoie de peste 23.000 de săli de clasă și de peste 20.000 de săli de lucrări. Și nu este exclus că de cînd revista vest-germană a publicat aceste cifre, în urmă cu mai bine de un an, nevoile să fi sporit, ținîndu-se seama că în domeniul construcției de școli s-au înregistrat foarte puține realizări în statul de la Bonn. În orice caz, dacă în privința cifrelor respective au putut interveni schimbări, aprecierea pe care o dădea situației revista este pe de-a întregul valabilă. „Der Spiegel” se lamenta în termeni lipsiți de echivoc că școala vest-germană se află într-o situație „atît de disperată în comparație cu media Europei, încît Republica Federală poate fi considerată din acest punct de vedere ca o țară slab dezvoltată”.

Cît privește conținutul învățămîntului în școlile din R.F.G., el se distinge — după cum arătam — prin propovăduirea militarismului și revanșei. Anul trecut, în două orașe diferite, în Polonia și în Germania occidentală, s-a organizat — evident din pură coincidență — un concurs la care elevii erau chemați să răspundă ce știu despre Hitler. Copiii din Polonia au vorbit despre lagărele de concentrare naziste, despre ocuparea multor țări europene unde fascismul au distrus oameni și orașe, despre adevărul istoric cutremurător pe care l-au aflat de la părinții lor și din cărțile de istorie. Alți a fost atitudinea copiilor din R.F.G. Într-un răspuns „doct”, un elev vest-german a scris de pildă: „Eu apreciez pozitiv trecerea pu-

terii în mina național-socialiștilor. Hitler a ridicat prestigiul germanilor în întreaga lume. El a creat Wermachtul. Național-socialiștii au avut grijă de mame și de copii”. Efectul întregii „educații” de preamărire a fără-delegilor fasciștilor s-a concentrat parcă în „aprecierea” dată de acest copil perioadei întunecate a barbariei hitleriste.

Nu numai istoria, dar și geografia este grosolan falsificată în școala vest-germană pentru a „dovedi” anumite pretenții ale revanșarilor vest-germani. În manuale este glorificat trecutul nazist în care teritoriile cotoprite de hitleriști sînt caracterizate ca „aparținînd de drept Germaniei”, iar politica de jaf și cotopire a hitleriștilor este preamărită și înfățișată ca „o necesitate”. În manualele de geografie sînt înfățișate cu lux de amănunte „teritoriile germane” restituite la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial țărilor cărora le fuseseră răpite, iar pretutindeni frontierele Germaniei apar așa cum erau la începutul perioadei de cotopire hitleriste.

De la școala elementară la cea superioară, în R.F.G. tineretul are de făcut față unor condiții materiale și spirituale deosebit de grele. Și ceea ce în R.F.G. este considerat ca o „situație normală”, în Berlinul occidental ia proporții; tocmai în acest sens trebuie amintită recenta hotărîre a Senatului vest-berlinez, care a îngăduit studenților să cerșească pe străzi asigurîndu-i că nu vor fi supuși nici unui fel de constrîngerii polițienești. După cum se vede, „libertatea” de învățătură funcționează pînă la capăt.

Z. F.